

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Městská rada Pardubic v letech 1670 - 1700

Lucie Zvolenská

Bakalářská práce

2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Zvolenská**
Osobní číslo: **H14412**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Kulturní dějiny**
Název tématu: **Městská rada Pardubic v letech 1670 - 1700**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Autor sestaví přehled personálního složení konšelského sboru a pokud možno vedlejších orgánů městské samosprávy (rychtář, obecní starší) pro jednotlivé roky uvedeného období. Prameny k rekonstrukci městských rad jsou obsaženy v zápisech městských knih, uložených ve Státním okresním archívu v Pardubicích, fond Archiv města Pardubic. Na základě tohoto výzkumu autor vytypuje měšťanské elity podílející se intenzivněji na vedení města (délka funkčního období v konšelském sboru a příbuzenské vztahy, význam zastávané funkce - např. primátor). Kromě přehledů o složení městské rady k tomu využije prosopografické údaje o jednotlivých osobách, obsažené v Sakařových Dějinách Pardubic n. L. (I.-V.), eventuálně v dalších pramenech. Zjištění tohoto výzkumu bude uvedeno do kontextu s nástinem obecného mechanismu fungování městské samosprávy v českých zemích a ve specifických podmínkách Pardubic v uvedeném období.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

BŮŽEK, V.: Společnost českých zemí v raném novověku. Praha 2010
ČORNEJOVÁ, I. - KAŠE, J. - MIKULEC, J.- VLNAS, V.: Velké dějiny zemí Koruny české, VIII. Praha 2008 Pražské městské elity středověku a raného novověku. Documenta Pragensia XXII. Praha 2004
SAKAŘ, J.: Dějiny Pardubic n. L., I. - V. Pardubice 1920 - 1935. WINTER, Z.: Zlatá doba měst českých. Praha 1991 (2.vyd.)

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. František Šebek**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2017**

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2016

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

Pardubice dne 20. 6. 2017

Lucie Zvolenská

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucímu práce PhDr. Františku Šebkovi za konzultace a pomoc při zpracování bakalářské práce. Další poděkování patří Státnímu okresnímu archívu v Pardubicích a Národnímu archívu za ochotu a pomoc při tvoření citací a za zodpovězení všech otázek. Velké díky také patří rodině a příteli za podporu při studiu.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje městské radě Pardubic v letech 1670 - 1700. Práce zpracovává historii Pardubic a klade důraz na obnovovací ceremoniál, jeho průběh a popis jednotlivých členů městské samosprávy. Dále je sestaveno přesné složení rady pro každý rok a jsou sepsány medailony měšťanů, kteří usedli na důležitých postech městské rady.

Klíčová slova

Pardubice, městská rada, sbor konšelský, obnova, ceremoniál, měšťané

Title

Town Council of Pardubice in the years 1670 - 1700

Annotation

This bachelor thesis is focused on city council of Pardubice in years 1670 - 1700. The thesis processing history of Pardubice and emphasizes the renovation ceremony, its process and description of individual members of city government. Furthermore is compiled exact structure of the council for each year and then are written resumes of burghers, who was sitting on the important posts of city council.

Key words

Pardubice, city council, congregational corps, recovery, burghers

Obsah

Úvod.....	1
1. Historie Pardubic.....	3
1.1 První držitelé a přerod ve město.....	3
1.2 Třicetiletá válka a doba poválečná.....	6
1.3 Pardubice v 17. století.....	9
2. Městská rada v Pardubicích.....	14
3. Obnova městské samosprávy.....	19
3.1 Obnova v komorním městě Pardubice.....	21
4. Složení městské rady Pardubic v letech 1670 - 1700.....	29
5. Medailony městské samosprávy.....	37
5.1 Primátoři.....	37
5.2 Sbor konšelský.....	38
5.3 Starší obecní.....	50
5.4 Rychtář.....	55
Závěr.....	56
Seznam pramenů a literatury.....	59
Přílohy.....	62
Obrazové přílohy.....	93
Resumé.....	95

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala problematiku městské rady v Pardubicích v letech 1670 - 1700 s důrazem na obnovovací ceremoniál. Práce je primárně založena na pramenech, jež se nacházejí ve Státním okresním archívu v Pardubicích a také v Národním archívu v Praze, jelikož díky těmto pramenům se dá zrekonstruovat obnovovací ceremoniál a s tím spojená městská samospráva s konkrétními funkcemi a jmény. Cílem této práce je představit a zrekonstruovat personální složení konšelského sboru a vedlejších orgánů městské samosprávy, tj. rychtáře, obecních starších, důchodního, správce, jak dvora obecního, tak i špitálu a dalších.

I když byly renovace konšelských sborů pro městský život významným aktem, dosavadní bádání věnuje této problematice pouze nepatrnou pozornost.¹ Většinou jsou informace o obnovování městských rad zmíněny pouze jako součást dějin jakéhokoli města, a jsou sepsány velice stručně a jednotvárně. Až v posledních letech je tato problematika na vzestupu. Nejkomplexnějším dílem, které se věnuje problematice správy měst, je poměrně nová kniha *Česká města a jejich správa za třicetileté války od Marka Ďurčanského*.² Dalším příspěvkem, jenž zaujímá významný postoj k problematice obnovování rad, se nachází v časopise *Opera historica - Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. Josef Hrdlička v článku *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách* rozebírá oblast královských měst na příkladu Plzně a Českých Budějovic a dále podává souhrnný přehled královských věnných měst s kladením důrazu na rituál otázek, který provázal celý tento obřad.³ Vesměs se ale tyto práce věnují privilegovanějším městům, jako jsou města královská či věnná.

Pro jednotlivá města, jež se zabývají obnovovacím ceremoniálem, nevzniklo mnoho samostatných děl, ve větší míře se jedná pouze o příspěvky v časopisech či sbornících. Město,

---

¹ HRDLIČKA, Josef. *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2007, Opera historica. ISBN 978-80-7394-020-1, s. 190.

² ĎURČANSKÝ, Marek. *Česká města a jejich správa za třicetileté války: zemský a lokální kontext*. Praha: Karolinum, 2013, ISBN 978-80-246-2255-2.

³ HRDLIČKA, Josef. *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2007, Opera historica. ISBN 978-80-7394-020-1.

kteřé je v tomto ohledu perfektně zmapované, je Kadaň, o což se zasloužil Petr Rak ve svém díle *Správa města Kadaně v letech 1465 - 1620*.⁴

Pardubice jako takové nemají vyhotovenou žádnou studii ani knihu, která by se zabývala pouze obnovovacím ceremoniálem. Některé informace se dají vyčíst z rozsáhlého díla *Dějiny města Pardubice nad Labem* od Josefa Sakaře. Konkrétně ve druhém díle je vhodné se zaměřit na kapitolu *Úřad městský*, kde je stručně konstatováno, jak fungovala městská rada od dob Viléma z Pernštejna až po první polovinu 18. století.⁵ Další kapitoly jsou však také důležité, a to zvláště pro získání informací o městské samosprávě, jejich osobnostech, povinnostech a fungování.⁶

První část práce se věnuje historii Pardubic, která je sepsána stručným způsobem a poukazuje pouze na základní události, které se v Pardubicích odehrály a jsou pro město a jeho vznik významné. Důraz je kladen na dobu od třicetileté války až k poválečné obnově města, čímž končí vymezení tohoto zadání. Poslední podkapitola první části je věnována podobě města, bývalé struktuře a rozmístění významných budov. V menší míře se ohlíží i na městskou samosprávu, a to v tom smyslu, že poukazuje na místa, která byla pro tyto funkcionáře významná. Druhá kapitola se věnuje samotné městské radě, členům voleným ale i nevoleným. Poukazuje na jejich funkci ve městě a práci, kterou vykonávali a s tím spojené povinnosti, jež z jejich práce plynuly. Kapitola třetí se zaměřuje na obnovovací ceremoniál, jeho charakteristické rysy, které doprovázely samotnou obnovu a popis toho, jak celá obnova probíhala v pardubickém komorním městě a stručné porovnání, nebo spíše poukázání na odlišnosti s městy jinými. Čtvrtá kapitola se věnuje konkrétním osobnostem, statisticky popisuje a charakterizuje období 1670 - 1700, poukazuje na zastoupení měšťanů, jejich vztahy mezi sebou a pracovní záležitosti. Poslední část obsahuje medailony jednotlivých měšťanů, seřazených hierarchicky v pořadí: primátoři, sbor konšelský, starší obecní a rychtář, který je zde zaznamenán pouze jediný, jelikož ostatní rychtáři zasedali i ve sboru konšelském, tudíž postoupili hierarchicky výše, a proto jsou zaznamenáni v jiné kolonce. V příloze jsou poté zaznamenány a popsány tabulky pro každý rok zvláště, které znázorňují soupisy městské samosprávy, k čemuž jsem použila různorodé prameny z archivů⁷ a ani tak se mi nepodařilo zaplnit každé políčko a každou funkci pro jednotlivé roky.

---

⁴ RAK, Petr. *Správa města Kadaně v letech 1465 - 1620*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2014. Acta Universitatis Purkynianae Facultatis Philosophicae, 14. ISBN 978-80-88013-05-1.

⁵ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 2. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 14-20.

⁶ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 2. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924.

⁷ Národní archiv a SOKA Pardubice

1. Historie Pardubic

1.1 První držitelé a přerod ve město

První dochovaná zmínka, která hovoří o Pardubicích, je datována rokem 1295. Jedná se o listinu papeže Bonifáce VIII., jenž tímto dokumentem chránil již existující kláštery řádu cyriaků. Tento klášter se nacházel v blízkosti dnešního kostela svatého Bartoloměje. Z tohoto dokumentu můžeme vyvodit, že již před tímto datem bylo místo osídleno, avšak nevíme, kdo tento klášter založil a ani přesně kdy.⁸

První držitelé Pardubické tvrze, kteří jsou známi jménem, pocházejí z rodu Hronoviců, jsou to konkrétně Půta z Dubé a jeho synové, jejichž erb zdobí dvě zkřížená otesaná břevna. Hronovicové se v Pardubicích objevili na počátku 14. století, ale nezůstali tu dlouho.⁹ Pravděpodobně v roce 1325 vyměnili Hynek Crha z Dubé a Hejman z Frydlantu a Náchoda Pardubice za Vizmburk s Arnoštem z Hostýně, který byl purkrabím v Kladsku.¹⁰ Nejstarším synem Arnošta z Hostýně byl Arnošt zvaný z Pardubic,¹¹ který po smrti svého otce toto město zdědil.¹² První listinou města Pardubic byla závěť Arnošta z Hostýně, která je datovaná 29. prosince 1340. Za doby Arnošta z Pardubic byl ve městě vystavěn chráněný hrad. V roce 1363 hostil tehdy už arcibiskup Arnošt na hradě císaře a krále Karla IV.¹³ Z této návštěvy je dochována listina sepsaná německy a ozdobená císařskou pečetí.¹⁴ Kromě hradu se za doby Arnošta z Pardubic ve městě vystavěl farní chrám Zvěstování Panny Marie, jehož zpráva byla svěřena cyriakům. V roce 1357 bylo králem schváleno vybírání cla při přechodu přes řeku Labe. Po smrti Arnošta z Pardubic roku 1364 byl jediným pánem Pardubic bratr Vilém Flaška z Pardubic, který se dělil o příjmy se svým zetěm Vznatou ze Skuhrova. Vznatovou smrtí se Pardubice dostaly do rukou králi Václavu IV., a to jako odúmrť. Vilém se svým synem Smilem Flaškou se tomuto činu postavili na odpor, z čehož vzešel soudní spor, který se odehrál koncem osmdesátých let 14. století a byl ukončen Vilémovou prohrou.¹⁵ Rodině Smilově zůstalo pouze

---

⁸ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice: Helios – Jiří Razskazov, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 9

⁹ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Vavřík, Zdeněk. Praha: Václav Horký, 1940, s. 26-27.

¹⁰ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 16.

¹¹ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Praha: 1940, s. 27.

¹² JUNEK, J. Stavební vývoj Pardubic. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Vavřík, Zdeněk. Praha: Václav Horký, 1940, s. 40.

¹³ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Praha: 1940, s. 28-29.

¹⁴ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 24.

¹⁵ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. 1940, s. 29.

několik vesnic okolo města Pardubic,¹⁶ zbylou část získal dvořan Václava IV. Hanuš z Milhaimu, který se proslavil jako spoluzakladatel Betlémské kaple v Praze.¹⁷ Hanuš z Milhaimu zemřel roku 1405 a jeho dědicové Pardubice prodali.¹⁸

Na počátku husitských válek patřily Pardubice bratrům Viktorínovi a Bočkovi z Kunštátu a Poděbrad, kteří byli nakloněni straně husitské.¹⁹ Jak se k Pardubicím Viktorín dostal a od kdy je vlastnil, se neví.²⁰ Viktorín z Kunštátu a Poděbrad byl otcem pozdějšího krále Jiřího z Poděbrad. Za husitských válek vypálilo vojsko roku 1421 Pardubičky a v Pardubicích byl zničen klášter cyriaků. Smrtí Viktorína z Kunštátu se panství dostalo do rukou Jana Hlaváče z Mitrova.²¹ Následně Pardubice získal Diviš Bořek z Miletínka, který Pardubice roku 1435 koupil. Již roku 1421 se Diviš Bořek zmocnil větší části statků opatovického kláštera a jeho novým střediskem se stala Kunětická Hora, kde byl vybudován hrad. Císař Zikmund nechal potvrdit Divišovi držení opatovického kláštera, a tak se stal tento přední husitský pán prvotním zakladatelem velkého pardubického panství.²² Po Divišově smrti si panství rozdělili jeho bratři, oba bratři sympatizovali s Jiřím z Poděbrad.²³ Za krále Jiřího byla Kunětická Hora převedena na jeho syny, knížata minstrberská.²⁴ Vaněk z Miletínka vládl na Pardubicku do roku 1461 a po něm převzal panství jeho syn Jiřík. Oba dva začali v okolí stavět rybníky, které později zdokonalili Pernštejnové. Jiřík zvaný Pardubský si nadělal spoustu dluhů, ale měl štěstí, protože se v roce 1491 objevil zájemce o pardubické panství.²⁵

Rok 1491 přinesl Pardubicím obrovskou změnu. Vilém z Pernštejna odkoupil Kunětickou Horu od zadlužených minstrberských knížat a stejného roku koupil i Pardubice. Rod Pernštejnů ve své pověsti uvádí jako svého předka Vojtěcha, který byl povýšen do šlechtického stavu díky vítězství nad zubrem, který nakonec ozdobil erb tohoto rodu.²⁶ Vilém z Pernštejna začal s přestavbou rybníků a výstavbou nových, kterých nakonec bylo na pardubickém panství dvě stě třicet čtyři, čímž vzniklo v Čechách jedno z největších rybníčních panství. Vilém z Pernštejna přestavěl původní hrad na zámek s opevněním, jež zdobily čtyři

---

¹⁶ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 29.

¹⁷ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. 1940, s. 29.

¹⁸ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 29-32.

¹⁹ TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*, s. 29.

²⁰ ŠEBEK, F. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 32.

²¹ ŠEBEK, František. *Dějiny Pardubic*. Pardubice: Městský národní výbor, 1990. ISBN 80-900069-1-4, s. 70.

²² TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic*, s. 29-30.

²³ ŠEBEK, F. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 35.

²⁴ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic*, s. 30.

²⁵ ŠEBEK, F. *Toulky historií*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 35.

²⁶ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600 letému povýšení Pardubic*, s. 30-31.

rondely. Zámek byl stavěn v pozdně gotickém stylu a měl výšku jednoho patra. Přes Labe i Chrudimku nechal vybudovat dřevěný most. Dále se budovalo opevnění, které vymezovalo hranice města.²⁷ Roku 1507 schvátíl Pardubice požár. Po požáru získaly Pardubice první regulační plán, podle kterého byla provedena výstavba města. Obnova města probíhala také na panské náklady a v Pardubicích se stavěly nové kamenné domy. Vilémův náboženský vývoj je velmi poutavý, otec Jan byl husitou, on sám byl katolík, jeho manželka byla členkou Jednoty bratrské a jeho synové se stali protestanty.

Vilém z Pernštejna, nejbohatší a nejvlivnější muž za krále Vladislava II., obdařil Pardubice novými výsadami, díky nimž do města přilákal nové měšťany a řemeslníky. Z této doby se již objevují městské knihy a jiné písemné památky. Vilém zemřel roku 1521 a Pardubice zanechal mladšímu synovi Vojtěchovi, nejvyššímu hofmistrovovi a roku 1526 prý i kandidátovi na český trůn.²⁸ Druhý syn Jan získal panství na Moravě.²⁹ Vojtěch zvýšil pravomoc městského úřadu a králem Ferdinandem I. nechal potvrdit rozšíření městských trhů.³⁰ Pravidelné trhy se konaly v pátek a Pardubice měly od roku 1533 i výroční koňský trh a z předešlých přímluv pořádaly i jarmark.³¹ Vojtěch zanechal v Pardubicích hlavně nádech renesančního umění, povolání italští umělci se vrhli na úpravy zámku, jejichž konce se už Vojtěch nedožil.³² Zámku nechal přistavět další patro a nádherně vymalovat stropy. Malířsky nechal vyzdobit také dnešní rytířský sál. Další doménou, kterou nechal Vojtěch připravit, byl pískovcový portál, který je vidět při vstupu do zámku.³³ Vojtěch se nechal pohřbít v pardubickém chrámu sv. Bartoloměje, kde mu byl zřízen krásný náhrobek. Pardubice získal po Vojtěchově smrti jeho bratr Jan, a tím pokračovala éra, která Pardubicím vynesla všechny dosavadní svobody a od roku 1534 také právo pečeti červeným voskem. Město bylo podpořeno i po druhém požáru roku 1538, kdy Pardubice nechal Jan nově vybudovat a dbal na reprezentativnost města jakožto hlavního sídla Pernštejnů.³⁴ Stavitelem Jana z Pernštejna, který se postaral o celkovou proměnu města, byl Jiřík z Olomouce. Kromě přestavby dostaly Pardubice svůj první požární řád.³⁵

---

²⁷ ŠEBEK, F. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 42-46.

²⁸ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic*, s. 31-32.

²⁹ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 52.

³⁰ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 32.

³¹ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 53.

³² TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 32.

³³ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 52.

³⁴ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 32-33.

³⁵ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 55-57.

Po Janově smrti se Pardubice dostaly poslednímu Pernštejnovi, který město držel, a to Jaroslavovi. Jaroslav zavedl v Pardubicích několik změn a jako katolík odebral Jednotě bratrské svou ochranu. Díky Jaroslavovi a jeho neúprosnému jednání bylo pardubické panství v roce 1560 prodáno³⁶ králi Ferdinandovi I., který ho porídil pro svého syna arciknížete Maxmiliána. Tímto povýšením na komorní město podstoupily Pardubice mnoho změn. Stejně jako v královských městech, tak nyní i v Pardubicích byl vrchností panovník. Panovník jmenoval pro tyto účely českou komoru, jakožto správce komorních měst, a ta měla pro jednotlivá města na pomoc hejtmana, který byl vybírán ze šlechtického stavu.³⁷

1.2 Třicetiletá válka a doba poválečná

Fridrich Falcký si po nástupu na trůn zabral pro své příjmy i pardubické panství, kde byl momentálně hejtmanem Břeněk Ježovský, který byl panovníkovi poctivým sluhou. Od roku 1619 dozírala na Pardubice posádka, jež pocházela z Čáslavského a Chrudimského kraje. Za výkon vojenské služby se platil žold, a tak velitel vojska Jan Nekolský dostával měsíčně osm kop a ostatní získali kop pět. Po nástupu nového panovníka Ferdinanda II. byl hejtman Ježkovský vystřídán Kašparem Cellerem z Rozentalu. V tomto období byly Pardubice brány jako hlavní pevnost na východě Čech, tudíž do města císař vyslal vojsko, které se zde zdrželo do 8. června 1622. Hned nato však do města dorazili vojáci z Polska, kterých bylo kolem tří tisíc, a ti obsadili Zelené předměstí. Opět se do města vrátila část vojska císařského, a to konkrétně 22. listopadu. Pardubice tak byly zavaleny tím, aby odevzdávaly vojsku dávky, k čemuž byly nuceny i násilím. Na počátku roku 1623 důstojníci zavřeli primátora se sborem konšelským na radnici, kde je nechali hladovět, a tím se snažili vynutit si na nich peníze na žold. Kvůli nedostatku městských peněz sháněli obecní starší finance tak, že se obraceli k osobám pro půjčky soukromé.

V lednu roku 1625 se na panství začala řešit ožehavá situace, která přišla rovnou od panovníka. Sbor konšelů v čele s primátorem byl svolán na zámek, kde jim bylo sděleno, že císař nabádá občany, aby přestoupili na katolickou víru. Aby vše probíhalo řádně a bez větších problémů, dohodla se rada s hejtmanem, že tyto rozkazy dostane písemně a poté je sdělí všem pardubickým občanům. Širší veřejnosti byla tato zpráva sdělena 8. ledna, ale pro takto delikátní otázku si nechali občané dny na rozmyšlenou. Hejtman netrpělivě vyzýval k přechodu na víru

---

³⁶ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 33.

³⁷ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice: Helios – Jiří Razskazov, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 62-63.

katolickou, avšak drtivá většina obyvatelstva chtěla setrvat ve víře evangelické. Poté, co se tuto informaci dozvěděli na zámku, nechal hejtman pozastavit obyvatelům jejich živnosti. Po tomto aktu se měšťanstvo začalo podvolovat a alespoň navenek se ke katolické víře přihlásilo. Ve městě byli i sousedé, jež se svého náboženského přesvědčení vzdáti nechtěli, a tak město a své stavení opustili. I po nějaké době byli měšťané nabádání k tomu, aby mezi sebou netrpěli osoby jiného vyznání než katolického, podobně byli vylučováni nekatolíci ze všech městských práv. Ke konci roku 1626 už v Pardubicích panovala víra katolická.

Poté co švédská vojska spolu se saskými vpadla do Čech a dostala se do Prahy, tak se následně švédský generál Banner otočil na východ a vydal se postupně do Nymburku, Poděbrad, Kutné Hory, Čáslavi a následně do Pardubic.³⁸ Po útoku na Prahu bylo roku 1631 formováno ve východní části země vojsko generála Albrechta z Valdštejna, posádka se usadila v Pardubicích, Chrudimi i Hradci Králové. Vojáci pocházeli z pluku pana Jana Rudolfa Trčky a Valdštejnova strýce Maxmiliána. Sám Albrecht z Valdštejna se zhruba na měsíc, předtím, než zamířil ke Znojmu, usadil na pardubickém zámku.

Pardubický velitel Wardek se na švédský útok pečlivě připravoval, a nechal proto zbořit domy na Zeleném (Dlouhém) předměstí.³⁹ Všechny ulice z předměstí i se svými stavbami vymizely, materiál z domů byl použit na opevnění vnitřní strany města a obyvatelstvo bylo evakuováno za opevnění.⁴⁰ Dne 4. června 1639 započal útok na Pardubice, který trval celkem třináct dní. Útok byl veden ze strany Zeleného předměstí a město se dokázalo tomuto nátlaku ubránit, Švédové se po tomto nezdaru vydali k Hradci Králové. Po dvou dnech konšelé informovali českou komoru o tomto útoku a dodali, jakou to městu přineslo bídu. Zimu roku 1641 značná část císařského vojska přezimovala v táborech, které byly zřízeny i na východě Čech, například na Čáslavsku, Hradecku a Chrudimsku. Po zimě se v Pardubicích ubytovalo hned několik vojsk. Další útok na Pardubice svedl generál Torstenson, který vystřídal švédského generála Bannera, jenž v roce 1641 zemřel. I tento útok město odrazilo a vojsko se přes hradby nedostalo. Po dalším nezdaru se vojsko generála Torstensona otočilo k Litomyšli, kterou zabralo 15. června 1643. V roce 1644 dorazili chrudimští komisaři do Pardubic a odhadovali škody, které vznikly mezi lety 1639 až 1644. Škoda byla vyčíslena na 108 627 zlatých. Následující rok se Torstenson opět pokusil prolomit pardubické hradby a dostat se do

---

³⁸ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 1 díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1920, s. 95-107.

³⁹ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 33-35.

⁴⁰ JUNEK, J. Stavební vývoj Pardubic. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Vavřík, Zdeněk. Praha: Václav Horký, 1940, s. 41.

města a v ranních hodinách dne 25. října započal odstřelovat město.⁴¹ I když město útok odrazilo, bylo dost spálené, shořela radnice i klášter, ale před požárem se podařilo zachránit zámek. Švédové se otočili k hradu Kunětická Hora, a ten spálili.⁴² Švédské obléhání Pardubice sice ustály, ale okolní městečka a osady byly všechny poničené.⁴³ Pardubice musely stále sytit hojnou posádku a posilovat opevnění proti případnému vpádu.⁴⁴

Po válce se hlavním zdrojem příjmu stal místní pivovar, začaly se obnovovat masné krámy, radnice, obecní a Podvachovní mlýn. Obnova města z pohledu vrchnosti a královské komory, které tísnily obyvatele poplatky stále vyššími a vyššími, zaostávala. Po válce obnovilo své statky na Malém předměstí pouze 7 sousedů, ostatních 55 gruntů zůstalo pustých. Z živností vymizelo nožířství, platněřství a soukenictví. Ostatní řemesla pouze skomírala. Roku 1646 napsali konšelé žádost císaři o slevu povarného. Třetina obyvatelstva neměla kde bydlet a ani čím se živit, proto se rozprchla do okolních míst. Vojáci, kteří obývali město, se postarali o jeho zpevnění a ochránění některých částí. Před Zelenou bránou chránil most velký rondel, městská říčka na levém břehu byla zpevněna násypem, nový rondel chránil také klášter minoritů mezi starým ramenem a novým řečištěm Chrudimky. Následně se začaly zpevňovat cesty, a to od Vysokého Mýta a Hradce Králové, kde byly zbořeny brány Sedlářská a Mejtská. Vojenská stráž postávala v nové dřevěné strážnici a upravena byla také městská šatlava pro zajatce nacházející se v Pernštýnské ulici. Po několika prosbách vydal císař rezoluci ke dni 25. února 1645, která umožňovala slevu pivního a vinného tácu a též smazala resty z doby předešlé. Z těchto uvolněných peněz se hradily obecní potřeby. Měšťané si ale nadále stěžovali císaři na vojsko, které bylo pro město velkým břemenem, jejich koně spásli všechnu trávu a vyhubili ovoce i zeleninu. Vojsko se také ujímalo živností, což tížilo místní živnostníky.⁴⁵

Období po třicetileté válce značilo úpadek města, a to jak politický, tak hospodářský. Město se nepostavilo na nohy tak rychle, jako by tomu bylo za doby perňštejské.⁴⁶ Sotva se Pardubice dostaly z potíží války, udeřil roku 1650 na město mor. Dle nařízení konšelů byla postavena městská stráž, která odvracela cizince od města, aby se nákaza nerozšířila. Každý usedlík na panství pardubickém přispíval na vychování vojenské posádky, od 25. ledna 1666

---

⁴¹ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 1 díl*. V Pardubicích, 1920, s. 108-120.

⁴² TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 35.

⁴³ JUNEK, J. Stavební vývoj Pardubic. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 41.

⁴⁴ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 1 díl*. V Pardubicích, s. 121-130.

⁴⁵ PALEČEK, Jiří. *Pardubice po rozvratu za třicetileté války: dle "Dějiny Pardubic nad Labem" Josef Sakař, r. 1923*. Pardubice: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2013. Vlastivědné listky Pardubicka, s. 3-5.

⁴⁶ TICHÝ, J. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 35.

se vybíralo 39 krejcarů, 30. května klesl výběr na 35 krejcarů.⁴⁷ Úřady se snažily do obnoveného života stanovit pevný řád. Ke dni 25. března 1651 byl vyhotoven nový urbář, ten ale opomíjel skutečný stav gruntů. Nejdůležitějším bodem byly peníze, které měli sousedé platit jako poddanskou dávku vrchnosti ze svého jmění. Panské úroky v Pardubicích činily o svatém Jiří na 2889 kop 50 grošů, o svatém Havlu pak 3048 kop a 8 grošů. Úředníci neanulovaly pusté grunty, a tak chtěli peníze i za majetky, které se ve městě už nenacházely. Největší zkázu utrpěly lesy a rybníky, z 254 rybníků zůstávalo 74 stále opuštěných. Nový urbář započítal na pardubickém panství 2658 robotou zatížených statků a zhruba asi 2500 - 2800 obyvatel.

V Pardubicích se za hradbami se nacházelo 111 hospodářů, kteří byli povinni úrokem. Bílé předměstí mělo 81 domů a panský dvůr, 76 obydlených gruntů se nacházelo na Zeleném předměstí a také perněšejnský špitál. Kunětická Hora byla objektem, který se po válce nijak neobnovoval.⁴⁸

Jedním z nejdůležitějších dokumentů, které nám ukazují, jak probíhala obnova poválečných Pardubic, jsou městské knihy trhové, a to převážně Zelená, která zachycuje období let 1605 - 1695. Doplnily ji ještě dvě knihy trhové, a to Bíločervená, která byla vedena od roku 1675, a Bílá, která končí rokem 1638. Koupěschopnost obyvatelstva před třicetiletou válkou dokládá dvě stě dvacet sedm trhů během čtrnácti předválečných let. Během války proběhlo tři sta třicet sedm prodejů, od konce třicetileté války do roku 1675 se uskutečnilo dvě stě sedmdesát trhů, což je průměrně deset prodejů za rok a v porovnání s obdobím před válkou je to o sedm prodejů méně. U trhů po válce se ve většině případů objevila poznámka o zpusťlosti nebo spáleníšti a tím pádem také o výrazném snížení ceny.⁴⁹

1.3 Pardubice v 17. století

Město Pardubice bylo rozděleno hradbami, před nimi se nacházela předměstí a za hradbami samotné město. Předměstí rozlišujeme dvě, a to Zelené a Bílé, tato předměstí byla nazvána podle bran, kterými byl umožněn vstup do města. Zelené předměstí se rozprostíralo směrem na západ ku Praze. Předměstí Bílé se nacházelo na druhé straně města a cesta odtud

---

⁴⁷ PALEČEK, J. *Pardubice po rozvratu za třicetileté války: dle "Dějiny Pardubic nad Labem" Josef Sakař, r. 1923.* Pardubice: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2013. Vlastivědné lístky, s. 10.

⁴⁸ Tamtéž, s. 11.

⁴⁹ PODDANÁ, Jana. Poválečná obnova komorního města Pardubice ve světle městské knihy trhové a možnosti jejího využití jako historického pramene. In: *Historická Olomouc. Konec švédské okupace a poválečná obnova ve 2. polovině 17. století*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 13, 2002, s. 403-404.

vedla k Vysokému Mýtu.⁵⁰ Jak již bylo zmíněno, obě předměstí s třicetiletou válkou zcela zmizela, ale zhruba o sto let později se obě předměstí začala opět zalidňovat a nacházelo se zde 190 domů, kromě domů sousedských se na předměstích nalézalo patnáct gruntů panských a čtyři panská stavení, počet obyvatel, kteří pobývali na předměstích, byl vypočten na 1475.⁵¹

Přístup do města v hradbách byl umožněn přes zmíněná předměstí, bránou se zelenou věží, která stojí doposud a bílou, která stála kousek od zámku, konkrétně u místa dnešního státního okresního archivu. Obě věže vyrostly za dob Pernštejnů a měly podobný základ. Před věží Zelenou se nalézala brána, která měla zdvihací most, který ležel na městské říčce.⁵² Názvy věží prošly řadou obměn, než se ustálily, konkrétně dnešní Zelená nesla díky svému směru název Pražská, podobně se Bílé věži říkalo Mejtská, anebo také věž k Malému předměstí. Rozsudek nad Bílou věží byl vynesen roku 1840, kdy bylo nařízeno její zbourání.⁵³

Uvnitř města se nalézaly dva kostely, kostel svatého Bartoloměje, vedle něhož tekla městská říčka, přes kterou byl zboku umístěn kostelní vchod, nad kterým je vytesaná pověst rodu Pernštejnů. Na jihovýchodním konci města byl za náměstím Viléma z Pernštejna vystavěn kostel Zvěstování Panny Marie.⁵⁴ U kostela Zvěstování Panny Marie byl v roce 1616 obnoven minoritský klášter.⁵⁵

Za kostelem svatého Bartoloměje se nacházel městský pivovar, který měl trvalý přístup k vodě, která byla trubkami hnána přímo k pivovaru. Roku 1531 daroval Vojtěch z Pernštejna všechny pivovary měšťanům, ti odváděli městu za vaření piva poplatky. Při švédském obléhání byl jako mnoho budov poničen i pivovar, avšak vaření piva se zcela nezastavilo a po válce byla tato budova obnovena velice brzy, aby mělo město příjmy a mohlo se tak rychle zotavit. Pivo se dříve vařilo z pšenice, ale v 17. století to bylo už spíše výjimkou a nahradilo ho pivo ječné. Chmel byl dodáván chmelnicemi panskými i obecními.⁵⁶ Kousek od pivovaru se nacházel panský mlýn. Mlynáře do mlýna posílalo panství a mlynář byl povinen platit roční poplatek, který v půlce 18. století činil 296 zlatých, další povinností bylo krmit jisté množství vepřů pro zámek. Mlýn využívaly i okolní vesnice jako například Ohrazenice, Kunětice, Trnová, Němčice či Hrádek. Roku 1759 byl mlýn prodán jistému Karlu Palmovi za 2200 zlatých. Ten se zavázal,

---

⁵⁰ JUNEK, J. Stavební vývoj Pardubic. In: *Pardubice 1940. Sborník*, s. 40-41.

⁵¹ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 2. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 162.

⁵² SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 4. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1930, s. 61-67.

⁵³ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2, s. 68-69.

⁵⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny Pardubic, 4. díl*. V Pardubicích, 1930, s. 71-87.

⁵⁵ ŠEBEK, F. *Dějiny Pardubic*. Pardubice, 1990. ISBN 80-900069-1-4, s. 156.

⁵⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*. V Pardubicích, s. 214-216.

že bude mlýn patřičně opatrovat. Tento mlýn nebyl zdaleka jediným mlýnem ve městě, nacházel se zde mlýn Haldovský a další tři mlýny u řeky Chrudimky.⁵⁷

Již od počátku 16. století se ve městě nacházela i lázeň, která byla u městské říčky v ulici Kostelní. Avšak po městských požárech a v době stále se měnících lazebníků, lázeň v době třicetileté války zpustla. Nakonec se lázně zrušily úplně, a dokonce z nich v roce 1645 vznikla sladovna.⁵⁸

Centrem veškerého dění bylo náměstí pojmenované po Vilému z Pernštejna. Na náměstí směrem k zámku, se pod číslem popisným 6 nacházela radnice. Náměstí také patřilo k těm nejlukrativnějším místům, kde se bydlelo, obzvláště oblíbené byla pro městskou samosprávu, jež musela často navštěvovat právě radnici.⁵⁹ Z náměstí bylo možné dostat se boční ulicí k masným krámům a z obou stran byly také již zmiňované městské kostely. V roce 1698 vyrostl uprostřed náměstí sloup se sochou Panny Marie, jenž byl později ještě ozdoben sousoším, jak ho známe dnes. Pravděpodobně bylo toto dílo vystavěno jako poděkování za konec války, jež Pardubice tolik trápila a sužovala. Mariánský sloup se stal velice oblíbeným a též se těšil náboženské úctě.⁶⁰ Po konci třicetileté války se v Pardubicích nacházelo kolem 1000 obyvatel.⁶¹ K roku 1771 bylo v Pardubicích celkem i s předměstími kolem 2500 obyvatel a nacházelo se zde 353 domů.⁶²

Zajímavostí pro město Pardubice bylo právo hrdelního soudu a práce kata. Jako za podstatnou většinou budov a důležitých institucí, tak i za tímto aktem stojí páni z Pernštejna, což není nijak zvláštní. Pozoruhodné na tom je, že v poddanských městech právo hrdelního soudu nebyvalo, a tímto byly Pardubice výjimkou. Soudního jednání se pokaždé účastnil hejtman, který měl v tomto procesu rozhodující hlas, kromě hejtmana se jednání účastnil sbor konšelský. Jejich autorita se postupně zesilovala a po povýšení města na komorní zde hrdelní soudnictví zůstalo a veškerá moc byla v rukou oněch konšelů. Šibenice, kde se vykonávaly rozsudky, se nacházela daleko za městem směrem ke Chrudimi, a to v dnešní ulici Na Spravedlnosti. Povolání kata, jak je známo, neslo řadu omezení a snížené postavení ve městě. Na druhou stranu se jednalo o osoby vzdělané v oblasti lidského těla, což v této době byl jen

---

⁵⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny, 4. díl*. V Pardubicích, 1930, s. 202-203.

⁵⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*. V Pardubicích, s. 151-152.

⁵⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny, 4. díl*. V Pardubicích, 1930.

⁶⁰ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 78-79.

⁶¹ Tamtéž, s. 101.

V roce 1651 žilo v Přelouči 329 obyvatel, již byli starší deseti let, obydleno bylo celkem 80 domů – VOREL, Petr. *Dějiny města Přelouče*. Přelouč: Město Přelouč, 2002. ISBN 80-238-8800-5, s. 45.

⁶² SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*, s. 162.

málokdo. Profese se dědila z generace na generaci a v 17. století jsou v Pardubicích takto známy rodina Ledvinových a rodina Zelingerů, která se k první rodině přiřadila.⁶³ Důležitou částí soudnictví byla šatlava, která se nacházela za domy v Pernštejnské ulici a nesla číslo popisné 36. Šatlava měla několik světnic, přední část obýval biřic. Tato místnost sloužila také k zasedání při soudu, zadní část sloužila k samotnému věznění. Dalšími místnostmi byl sklep a podkrovní komora.⁶⁴

V Pardubicích existoval už od počátku 16. století špitál. Ten se nacházel na předměstí Zeleném jižně od brány do města. Ke špitálu byl připojen i kostel sv. Jana Křtitele se hřbitovem a hospodářské stavení. Špitál byl živěn městem, jež každoročně přispívalo určitým obnosem na provoz, tyto peníze byly primárně používány pro nemocné, starší a chudé obyvatelstvo, o které se špitál staral. Kromě tohoto příjmu špitál postupně pronajímal pozemky, které získal a další příjem byl z mléka, jelikož špitál si udržoval i menší stádo krav. K roku 1639 byl špitál i s jeho pozemky spálen, po válce se nevrátil do předchozích rozměrů, stál zde pouze dům o kamenných základech a s dřevěným patrem.⁶⁵ Správci špitálů se volili ve většině případů současně s obnovou konšelského sboru a jednalo se o dva členy.⁶⁶

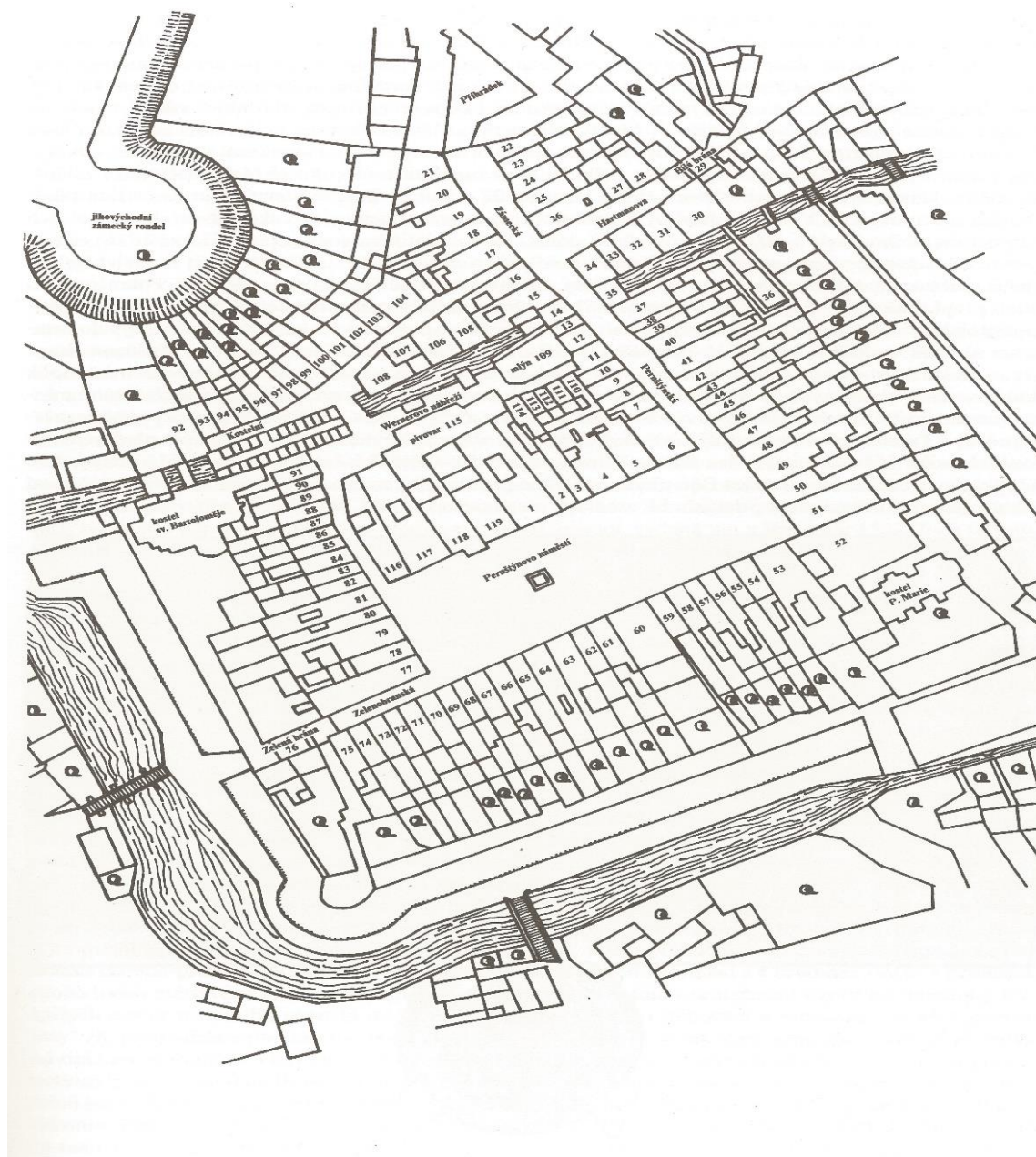
⁶³ ŠEBEK, F. *Toulky*. Pardubice, ISBN 978-80-85211-38-2, s. 91-92.

⁶⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*. V Pardubicích, s. 85.

⁶⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*. V Pardubicích, s. 203-206.

⁶⁶ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099-1106.

Obrázek 1 Půdorys historického jádra Pardubic

67

⁶⁷ Obrázek převzat z: ŠEBEK, F. *Dějiny Pardubic*. Pardubice, 1990. ISBN 80-900069-1-4, s. 101. Půdorys ukazuje stav k roku 1839.

2. Městská rada v Pardubicích

Každé město představovalo jakousi samosprávnou jednotku, která ve svém čele měla instituce, které řídily městskou správu, hospodářství a také soudnictví. V čele takové samosprávy stálo nejčastěji dvanáct konšelů neboli radních.⁶⁸ Výjimkou se stala města, která si volila konšelů osmnáct, a to Kutná Hora, Nové Město pražské a Staré město pražské. Malá města mohla mít naopak pouze šest radních,⁶⁹ jako například město na pardubickém panství Týnec nad Labem.⁷⁰ Sbor konšelský se po čtyřech týdnech střídal na pozici purkmistra, který nosíval přes oblek řetěz, který zdobila městská pečeť.⁷¹ Osoba purkmistra byla představeným celého města a řídila celou městskou radu. Přesné pořadí, v jakém se budou konšelé střídát v tomto úřadu, bylo dáno při obnovení městské rady.⁷² Purkmistr řídil zasedání rady podle určených předpisů, dohlížel na ochranu města, rozděloval úkoly konšelům a vedl průběžnou evidenci příjmů. Purkmistr jako jediný z konšelů za své služby získával plat z obecního rozpočtu, jelikož měl více povinností a neměl tolik času věnovat se svému povolání, které ho živilo.⁷³

První purkmistr, který po obnově zastával svůj úřad, byl nazýván primátorem neboli primasem města.⁷⁴ Tento úřad byl neměnný, na rozdíl od úřadu purkmistrovského byl primas města stejný, dokud neproběhla další obnova městské rady. Primátor města mohl být nazýván také hospodářem města, jelikož se staral o ekonomickou stránku města.⁷⁵ Ve sledovaném období se ve městě vystřídali primátoři tři, Jan Skalický, Jan Antonín Havele a Jan Daniel Frodle z Tatenic.⁷⁶ V roce 1669 zasedal na místě primase města Jan starší Klebsatle z Milhausu, který byl určen jako primátor poručený, což mohlo znamenat, že předchozí primátor předčasně

---

⁶⁸ BŮŽEK, Václav, Josef GRULICH a Zdeněk BEZECNÝ. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010. Česká historie. ISBN 978-80-7422-062-3, s. 130.

⁶⁹ WINTER, Zikmund. *Zlatá doba měst českých*. Praha: Odeon, 1991, s. 112.

⁷⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 15.

⁷¹ WINTER, Zikmund. *Zlatá doba měst českých*, s. 112.

⁷² BŮŽEK, Václav. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, ISBN 978-80-7422-062-3, s. 130.

⁷³ ŠEBEK, F. *Dějiny Pardubic*. Pardubice, ISBN 80-900069-1-4, s. 104.

⁷⁴ BŮŽEK, Václav. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha: NLN, 2010. ISBN 978-80-7422-062-3, s. 130.

⁷⁵ ŠEBEK, F. *Dějiny P. Pardubice*, ISBN 80-900069-1-4, s. 104.

⁷⁶ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099-1106, též: Národní Archív, Nová Manipulace, karta 628, sig. P9/24, 1653 - 1703.

Primátoři, již se nacházejí v druhém díle dějin Pardubic nad Labem od Josefa Sakaře, jsou shodní s informacemi z obnovovacích listů, ale liší se zde informace o tom, od kdy do kdy tyto primátoři tento post drželi. Jan Skalický zasedal jako primátor i v roce 1683, Sakař Josef uvádí, že už v roce 1682 byl nahrazen Janem Antonínem Havelem. V dalším případě se v *Dějinách Pardubic nad Labem* uvádí, že Jan Daniel Frodle zasedl jako primas až v roce 1695, avšak obnovy ukazují na to, že již v roce 1694 byl primátorem města.

zemřel a do doby, než se rada obnovila, musel být zvolen někdo, kdo by tuto funkci zastal. Od roku 1670 zastával tuto funkci Jan Skalický, vykonával ji až do roku 1683, kdy ho při další obnově vystřídal Jan Antonín Havele, jenž byl původem Němec. Roku 1694 byl do funkce zvolen Jan Daniel Frodle, který funkci zastával do roku 1701, kdy zemřel.⁷⁷

V městské radě zasedali spíše majetní občané. Konšelé zpravidla vlastnili domy uvnitř hradeb a v těch nejlepších městských čtvrtích. Často se tato funkce dědila z otce na syna. Podle norem neměli v radě zasedat společně pokrevní příbuzní, ale často byli konšelé sešvagření. Členové městské samosprávy nebyli zaměstnanci města, mimo této služby vykonávali své vlastní profese. Nejčastěji se jednalo o představitele nejbohatších cechů. V Pardubicích byl nejrozšířenější cech řeznický.⁷⁸ Rada se scházela alespoň jednou týdně, což obvykle záleželo na velikosti města.⁷⁹ Veškeré informace, které konšelé projednávali, byly tajemstvím. Prozrazení některé informace, která byla projednávána sborem konšelským, mohlo vést k potrestání nebo až k trestu smrti. Osoby konšelské byly pod určitou ochranou. Nikdo se nesměl přiblížit ke konšelům se zbraní ani je nijak ohrožovat. Dále se trestaly urážky, a když byl daný konšel právě i purkmistrem, byla osoba potrestána o to více.⁸⁰

Měšťanům vládl nejenom sbor konšelský, ale měl na pomoc i další instituce. Jednou z nejstarších profesí ve městě byl rychtář. Původně nejvlivnější pozice rychtáře se postupně dostávala do pozadí a stala se závislá na městské radě.⁸¹ Rychtář hlídal noční klid a po večerech obcházel město, měl dovoleno chodit ozbrojen. Mezi další pravomoci rychtáře patřilo souzení o malé dluhy a vyřizování menších přestupků a rvaček. Když se rozsudek, který udělil rychtář, dané osobě nelíbil, mohla se odvolat ke konšelům. Jak rychtář, tak ani konšel nesměli zatknout šlechtice. Rychtář ani nesměl vstoupit do šlechtického domu. Za práci, kterou rychtář prováděl, měl stálý plat, ten nebyl nikterak veliký, spíše se uživil s vedlejších příjmů, které plynuly z jeho práce.⁸² Rychtář městský plnil své povinnosti, k čemuž měl na pardubické radnici svou místnost. V této místnosti se nacházely veškeré zápisy sousedských sporů, dluhů a také splátek. Tyto písemnosti obstarával písař rychtářský, jenž s rychtářem plně spolupracoval. Rychtář měl na starosti také šatlavu a povinnosti spojené s ní. Neuposlechnutí rychtáře bylo trestáno, avšak

---

⁷⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*, s. 39-41.

⁷⁸ SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 5. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1935. s. 110.

⁷⁹ BŮŽEK, V. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha: NLN, ISBN 978-80-7422-062-3, s. 131-133.

⁸⁰ WINTER, Zikmund. *Zlatá doba měst*. Praha, s. 113-115.

⁸¹ BŮŽEK, V. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha, ISBN 978-80-7422-062-3, s. 134.

⁸² WINTER, Z. *Zlatá doba měst*. Praha, s. 117-119.

když se provinil rychtář a překročil své pravomoci, i on byl předán konšelskému soudu. Z každé pokuty získal rychtář jeden bílý groš a ze záložného dostával podle druhu dobytka také určitou peněžní částku. Tyto příjmy zaznamenávaly počty městské, kde bylo vymezeno, jaký příjem získal rychtář z pokut.⁸³ Od roku 1543 měl rychtář i stálý plat, a to čtyři kopy míšeňské,⁸⁴ což se nezměnilo až do konce třicetileté války. Později získávali rychtáři k platu i víno. Roku 1685 získal rychtář Lukáš Novoveselský 12 věder vína. V Dašicích byl stálý plat rychtáře pouze jedna kopa a v ostatních městech panství jako byla Přelouč, Týnec nad Labem, Holice, Bohdaneč a Sezemice měli rychtáři pouze díly z pokut.⁸⁵

Mezi léty 1670 - 1700 se na postu rychtářském vystříдалo celkem pět osob,⁸⁶ Pavel Štoček, Lukáš Novoveselský, Jiří König, Daniel Pátek a Samuel Pátek, což byli pravděpodobně otec se synem. Všechny tyto osoby také zasedaly v úřadu konšelském vyjma Samuela Pátka, jenž ve sledovaném období zasedal pouze na postu rychtářském, ale není vyloučeno, že by v pozdější době nezasedl také ve sboru konšelském jako jeho předchozí kolegové. V roce 1696, kdy nastoupil Samuel Pátek na post rychtářský, zasedal jeho otec Daniel Pátek ve sboru konšelském, tudíž v jedné radě zasedali příbuzní, což nebylo úplně podle pravidel.⁸⁷

Městská rada se scházela na radnici, kde probíhaly interní schůzky, které se soustředily na veškeré výkony, jež vedly k fungování města. Původně, než byla k dispozici radnice, se tyto schůzky konaly v některém z konšelských domů. Na radnici měly být umístěny informace s městskými privilegii, pečetidlo, knihy městské nebo také městské finance. Rada také mohla upravovat činnosti městských cechů, dohlížela na tato řemesla a na jejich výrobu. Mířtři jednotlivých cechů museli radě složit přísahu a stali se tak odpovědnými za jejich úroveň a chod.⁸⁸ Purkmistr s konšely a rychtářem se museli dostavit na radnici maximálně nejpozději do třetího zvonění. Na radnici se scházeli ve dvou nedělích, a když byla potřeba, scházela se

---

⁸³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 48-54.

⁸⁴ 1 groš český = 2 groše míšeňské a 60 grošů = kopa grošů (v Čechách za Maxmiliána II.) - ŠEBEK, F. *Dějiny P. Pardubice*, s. 144.

⁸⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 48-54.

⁸⁶ Josef Sakař v druhém díle *Dějin Pardubic nad Labem* ve svém soupisu rychtářů poukazuje na to, že opravdu v tomto sledovaném období zasedlo na postu rychtářském pět osob, avšak dvě jména se liší od mého seznamu, který jsem vypracovala z listin, jež zaznamenávají obnovy rad, a to z dvou archívů, Národního archívu a Státního okresního archívu v Pardubicích. V letech 1687 - 1689 měl zasednout na pozici rychtáře Jan Veselý, ale podle informací z obnovovacích listin v těchto letech byl rychtářem stále Lukáš Novoveselský. V roce 1693 podle mého názoru nezasedl Jan Bělský jako rychtář ale Jiří König. Další nejasností je to, že Daniel Pátek měl zasedat na postu rychtářském až do roku 1710, ale obnovy jasně ukazují, že v roce 1696 nastoupil jeho syn Samuel Pátek.

⁸⁷ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106 dále: Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703.

⁸⁸ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-906-5, s. 208-209.

rada každý pátek. Kdykoli se však rozezněl zvon, bylo nutné se na radnici ihned dostavit, konšelé mohli použít omluvu, když se na radnici nedokázali dostavit, avšak kdokoli se nedostavil bez omluvy, byl vystaven pokutě 3 grošů. Samotný purkmistr se musel nacházet buď doma anebo na radnici, jelikož mohla nastat nepředvídatelná situace, která se musela ihned vyřešit. Když musel purkmistr opustit město, sám byl povinen za sebe vybrat náhradu mezi konšely. Dle Pernštejnského zřízení nesměli purkmistři sami smlouvat věci bez konšelského sboru, a kdyby se tak stalo, nic nevzešlo v platnost. Důležitá rozhodnutí se tedy prováděla v radě plné. Pardubice již od počátku 16. století platily purkmistrům stálý plat, který byl stanoven na dvě kopy míšeňské měsíčně. V roce 1540 se tento plat zvýšil o dva groše. Od století sedmnáctého získali purkmistři měsíčně 15 kop a přiděl soli. Roku 1643 bylo díky žádosti, kterou si celý pardubický úřad podal, svoleno k tomu, že purkmistři za každé čtyři týdny, co stráví v úřadu, dostanou 20 kop míšeňských a jednu věrtel soli.⁸⁹

Ohledně platů, jež se vyplácely konšelskému sboru, jsou o Pardubicích informace, které se nalézají v druhém díle knihy Josefa Sakaře, velice strohé. Z první poloviny 17. století si ale můžeme udělat obrázek o tom, jaké platy měli konšelé v okolních městech. V Bohdanči a Přelouči byl roční plat stanoven na deset kop, v Dašicích pouze čtyři kopy, Holice vyplácely konšelům tři kopy a dvacet grošů, Sezemice dávaly šest kop a Týnec nad Labem kop pět. Další příjem, který se konšelům dostával, byl z kancelářských výkonů, podobně jako tomu bylo u rychtářů. Konšelům byla také proplácena cesta a útrata, pokud se jednalo o vycestování z města za účely obecními. Samozřejmostí pak bylo povolání, jež konšely živilo mimo jejich úřad.⁹⁰

Další institucí, jejíž zástupci zasedali v městské samosprávě a byli při obnovách městské rady voleni, byli obecní starší. Počet obecních starších se různě lišil, obvykle jich bylo šest nebo dvanáct, v královských městech jich ale mohlo být dokonce až několik desítek. Obecní starší se mohli účastnit některých městských zasedání, aby zastupovali zájmy měšťanů.⁹¹ Pardubice měly na konci 17. století a na počátku století 18. celkem šest obecních starších.⁹²

---

⁸⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2. díl*. V Pardubicích, s. 18-20.

⁹⁰ Tamtéž, s. 21-23.

⁹¹ BŮŽEK, V. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. ISBN 978-80-7422-062-3, s. 134.

⁹² SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

Na konci 16. století se volili obecní starší pouze čtyři. - SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 2. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 15.

Další změna počtu starších obecních nastala v druhé polovině 18. století, počet starších obecních se opět snižuje na čtyři osoby. K roku 1790 byla tato funkce úplně ukončena. - SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem, 2. díl*. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 89

Důležitým pomocníkem konšelů se stal i radní písař. Písař zapisoval soudní svědectví a celkově sepisoval, co se u soudu projednávalo. Nižší písaři přepisovali všechna jednání načisto. Písař nesměl měnit nic, co už bylo v knize napsáno.⁹³ Musel být k radě loajální, dále musel disponovat jazykovými schopnostmi a být vzdělaný.⁹⁴ Písaři se museli nejdříve osvědčit, takže pracovali na zkoušku, a až po svém zvolení získali stálý plat. V Pardubicích činil od 16. století tento plat osm kop míšeňských. Jako platy ostatních osob v městské samosprávě se i ten písařův časem navyšoval a již v roce 1531 se zvedl na deset kop a hned o šest let později na osmnáct kop míšeňských. V roce 1541 si písař Kafka vymohl plat třicet kop a tento plat se udržel až do konce 17. století. Později dostal písař mimo plat i bečku soli. Co se týče platů v ostatních městech, tak v Bohdanči se písaři platilo osmnáct kop, v Dašicích měl plat vyměřen na šest kop, Holice platily písaři kop pět a Přelouč se Sezemicemi vyplácely čtrnáct kop, Týnec nad Labem pak platil kop deset. Toto jsou platy, jež písaři dostávali za celý rok služby. K tomuto ročnímu platu si písaři přivydělávali například výpisy z úředních knih, sepisováním kšaftu sousedského nebo z inventárního soupisu pro smlouvy tržové.

V roce 1659 začal pracovat na postu písařském Rudolf Felix Ceyp z Peclinovice pocházející z Hradce Králové. V Pardubicích žil s manželkou Annou až do roku 1691, kdy se stal písařem Hans Jakub Sachs, avšak už v roce 1693 měly Pardubice za radního písaře Matyáše Schlemitze. Dalším písařem se v roce 1696 stal Jan Antonín Čáslavský, který se v roce 1700 oženil s Rozinou, jež byla dcera Jana Klebsatla mladšího. Písařem byl až do roku 1715, kdy zemřel.⁹⁵ Důležitou informací ohledně radních písařů je to, že tato funkce nijak nepodléhala obnovám městské samosprávy.

Dalšími institucemi, které byly součástí městské samosprávy, ale nijak nepodléhaly schválení hejtmana a následně české komory, byly městský důchodní (1), písař sirotčí (1), správce peněz skutků milosrdných (1), správcové nad špitálem (2), správcové dvora obecního (2), slanař obecní (1) a kostelníci (6).⁹⁶ Městský důchodní se staral o finanční správu města a už za vlády Pernštejnů (1512) bylo vydáno nařízení, které se týkalo městských počtů neboli důchodů. Do těchto počtů můžeme zařadit například výběr cla.⁹⁷ Finanční stránka města

---

⁹³ WINTER, Z. *Zlatá doba měst*, s. 115-116.

⁹⁴ BŮŽEK, V. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity*. ISBN 978-80-7422-062-3, s. 135.

⁹⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 55-61.

⁹⁶ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106 dále: Národní Archiv, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 – 1703.

Na konci 16. století čítala městská samospráva dva důchodní města, jednoho správce sirotčího, dva správce dvoru obecního, dva správce špitální a čtyři kostelníky – dva ve městě a dva ke kostelu novému (sv. Jana) - SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 2. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 15.

⁹⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 89.

kooperovala s obnovami městských rad, pokaždé totiž než nastoupila rada nová, musely se důchodní počty uzavřít, samospráva vybrala nového kandidáta a ten do funkce nastoupil. Podle dostupných pramenů se na tomto postu ve sledovaném období vystřídal pět osob. Podobně se choval úřad, který uchovával peníze sirotčí. V pramenech, které zaznamenávají obnovu městské rady, bylo málokdy zapsáno jméno sirotčího, avšak s velkou pravděpodobností se v období 1670 - 1700 vystřídaly na tomto postu celkem čtyři osoby.⁹⁸ Správcové dvora obecního se volili dva. Tito měšťané dohlíželi na chod dvora obecního, který se nacházel na Zeleném předměstí a byl za třicetileté války úplně zničen. Dvůr v předválečných letech prosperoval, a tak byl roku 1663 obnoven.⁹⁹ Slanař zajišťoval a zprostředkovával ve městě sůl. Než vznikly specializované krámy se solí, tak se sůl skladovala nejčastěji na radnici. Z roku 1537 pochází první zmínka o krámu se solí, který se nacházel u obecního mlýna. První nakupovala sůl vrchnost, která tímto zajišťovala sůl pro obyvatelstvo, jelikož se takovýto obchod se solí neprovozoval nijak často, brala vrchnost zásoby klidně na celý rok i více. Po tomto nákupu měly přednost cechy, které sůl potřebovaly ke své živnosti, například pekaři. Pokud sůl zbyla, tak si ji mohlo obyvatelstvo volně odkoupit. Slanař každý výkup zaznamenával a tyto informace jsou součástí městských počtů.¹⁰⁰ Dvě osoby také spravovaly špitál, správcové hospodařili s penězi pro špitál a měli kontrolu nad hospodařením a samotným špitálem. Počty z peněz špitálních zaujímaly místo v počtech městských.¹⁰¹

3. Obnova městské samosprávy

Obnova městské rady byla pro města jakýmsi rituálem, který měl svá specifika. Pro novověká města byl tento ceremoniál snad nejvýznamnější událostí, jež se pravidelně opakovala. Tato politická událost ukončovala konání jedné městské rady a uváděla do funkce nový konšelský sbor, ke kterému byli většinou ihned voleni obecní starší a městský rychtář. Osoby, které zasedaly v městské samosprávě, utvářely podobu města a zasluhovaly se o jeho fungování ve sféře politické, hospodářské a soudní. Tito lidé museli být plnoprávními občany daného města.¹⁰² Měšťané tuto výsadu získali buď rodem anebo mohli být do městského stavu

---

⁹⁸ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106 dále: Národní Archív, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703.

⁹⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 98-102.

¹⁰⁰ STEHLÍKOVÁ, Barbora. *Hospodaření poddanského města Pardubice v letech 1530-1590 ve světle knih počtů*. Diplomová práce, Pardubice, 2015. s. 96-97.

¹⁰¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 204-205.

¹⁰² HRDLIČKA, Josef. Otázky bez odpovědi aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*, s.188-193.

přijati.¹⁰³ Další požadavky na měšťana důležité proto, aby se mohl stát konšelem, si každé město upravovalo samo. Mohlo jít o majetkovou hranici, nebo si město stanovilo dobu, kterou měšťan musel strávit ve městě, než mohl být zvolen za radního.¹⁰⁴ Díky městské radě dokázala města řádně fungovat a udržet si stabilitu a pořádek. O zasedání městské rady se vedly radní manuály, do kterých zapisoval radní písař. Tyto knihy neměly žádnou právní průkaznost.¹⁰⁵ V královských městech a stejně tak ve městech věnných realizoval volbu konšelů podkomoří nebo hofrychtěř. Ve městech poddanských měla volbu konšelů na starost vrchnost.¹⁰⁶

Podle obecných zásad v raně novověkých městech probíhal obnovovací ceremoniál s velkou noblesou. Součástí ceremoniálu byla bohatá hostina, podávala se spousta jídla, pití a vše doprovázel zpěv.¹⁰⁷ Během ceremoniálu proběhla mše, na kterou mohlo být měšťanstvo svoláno kostelními zvony. Před samotným aktem obnovy se někdo z rady ujal slova, byl to většinou primátor nebo například rychtář. Po krátké řeči musela být stará rada rozpuštěna, aby mohla být zvolena rada nová. Následně byli určeni tzv. volenci, kteří před obnovovacím aktem museli složit přísahu. V různých městech byl dosazován rozdílný počet volenců. Buďto volenci sami navrhovali kandidáty, kteří by měli zasednout ve sboru konšelském, nebo bývalá rada navrhovala, koho by na své místo dosadila, a volenci se postarali o sečtení a oznámení rady nové. Volenci pocházeli z řad měšťanů, kteří patřili mezi konšely, tudíž byli obeznámeni s problematikou městské samosprávy, a proto byli pro tento proces ideálními aktéry. Písař vypracoval seznam konšelů, který byl potvrzen. Tímto byla obnovena rada a všichni nově

---

¹⁰³ MÁCOVÁ, Libuše. Městská správa v Táboře na počátku 17. století. In: *Sborník k 550. výročí vzniku města, Tábor*. 1970, s. 53.

¹⁰⁴ HLEDÍKOVÁ, Z. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-906-5, s. 208.

¹⁰⁵ MÁCOVÁ, L. Městská správa v Táboře na počátku 17. století. In: *Sborník k 550. výročí vzniku města*, 1970, s. 55-56.

¹⁰⁶ WINTER, Z. *Zlatá doba měst českých*, s. 112-113.

Roku 1547 byl Ferdinandem I. zřízen úřad, který zajišťoval lepší kontrolu nad městy. Z tohoto úřadu vzniklo povolání královských hejtmanů, kteří měli pořádek nad městy zajišťovat. Další královský úřad, který ve městech vznikl, byl královský rychtář. Na toto povolání dozorovala česká komora, ale sám královský rychtář byl podřízen královskému hejtmanovi. Tento rychtář měl zasedat v radě, hlídat, aby se na radnici nemluvalo proti králi, řešit spory mezi konšely a hájit zájmy fiskálního úřadu na soudech. - SMOLOVÁ, Věra. *Rada starého města pražského v letech 1650-1715*. In: *Pražský sborník historický* 24,1991, s. 5-20.

Za obnovu městské samosprávy získal podkomoří či hofrychtěř nemalé jmění. Nejčastější částka u hofrychtěře je 15 kop grošů a u podkomořího se částka pohybuje mezi 8 kopami až 75 kopami grošů. - ĎURČANSKÝ, Marek. *Obnovování městských rad v českých královských městech v letech 1624 - 1636*. In: *Osm set let pražské samosprávy. (DP XXI.)* Praha 2002, s. 95.

¹⁰⁷ ŠEBEK, F. *Dějiny P*, s. 104.

zvolení radní byli seznámeni se svým zvolením a v neposlední řadě museli noví konšelé složit přísahu. Nová rada dostala atributy města, a tím byl celý ceremoniál ukončen.¹⁰⁸

3.1 Obnova v komorním městě Pardubice

Pardubice patřily ve sledovaném období mezi komorní města, a to si neslo svá specifika. Komorní města byla přímým majetkem krále a jejich správa podléhala české komoře.¹⁰⁹ Tento úřad byl zřízen panovníkem v roce 1527. Samotné panství pak řídil hejtman podle instrukcí české komory. Ten musel pocházet ze šlechtického rodu nebo do něj být povýšen.¹¹⁰ Hejtmanem byl v letech 1673 - 1688 Jakub Bohuslav Lysander z Ehrenfeldu, vystřídal ho Zachariáš Kressl z Kvaltenburka (1688 - 1693) a sledované období zakončil na postu hejtmanském Pavel Celestin Slavík (1693 - 1704).¹¹¹

Konšelský sbor s dalšími úředníky působil na pardubickém panství již od počátku 16. století. Pod ochranou vrchnosti řídil tento úřad chod a hospodářství města. Základní pravidla položil roku 1512 Vilém z Pernštejna, část textu zní: „ ... *aby purkmistr a konšelé i všechna obec města Pardubic práv, kterýmiž jiná města královská nebo panská řídí se, užívati mohli a jimi se spravovati na časy budoucí, bez Jeho a budoucích Pánů Pardubických všelijaké překážky.*“

Obnovení městské rady ohlašovaly zvony, díky nimž se sousedé za účastni hejtmana sešli na radnici.¹¹² Od roku 1515 až do roku 1760 se radnice nacházela na náměstí Viléma z Pernštejna pod číslem popisným 6, jelikož byla radnice na rohu náměstí, tak byla i prvním domem v ulici Pernštejnská, která vedla k zámku.¹¹³ Odstupující rada byla povinna vydat městské počty za dobu svého vystupování v radě. Panský úředník, který radu obnovil, byl mimo jiné obdarován dárkem. Roku 1661 bylo hejtmanu darováno 30 zlatých, drobnou movitost získal i písař kancléřský, listovní, služebníci hejtmana, kuchař, vrátný a topič. Jejich odměna se pohybovala mezi 3 zl. a 15 kr. Pro město byla obnova konšelského sboru velkou a honosnou

---

¹⁰⁸ HRDLIČKA, J. Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. Opera historica 12. ISBN 978-80-7394-020-1, s. 187-219.

¹⁰⁹ HLEDÍKOVÁ, Z. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. ISBN 978-80-7106-906-5, s. 214.

¹¹⁰ ŠEBEK, F. *Toulky*, s. 62.

¹¹¹ SMOLÍK, Josef. Hejtmané panství Pardubického. In: *Památky archeologické IX*. Praha: Československá akademie věd, 1874, s. 559-560.

¹¹² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 14.

¹¹³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 5 a 11, dále: SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 114 a 167.

udalostí, na které nesměla chybět ani hostina. Roku 1646 vyšla hostina na 58 krejcarů 29 grošů a 4 denáry. Potom co se město postavilo na nohy z pohromy třicetileté války, začalo opět více utrácet za celý ceremoniál včetně hostiny. Roku 1660 již vyšla hostina na 142 zl. rýnských.¹¹⁴

Z pramenů, které se nacházejí ve Státním okresním archívu v Pardubicích, můžeme rekonstruovat samotný průběh obměny městské rady a konkrétní role, jež měli jednotliví členové rady. I když se volila rada úplně nová, klíčovou roli zde sehrály osoby, které své úřady opouštěly. Prvotním aktem, který započal volbu nové rady, bylo zvolení volenců, jež měli celý tento proces na starost. Starý konšelský sbor ze svého středu určil tři osoby, tedy volence, kteří zorganizovali celý tento městský rituál. Ti museli složit přísahu, než se přešlo na obnovovací ceremoniál.¹¹⁵ Přísaha volenců je dochovaná v Národním archívu a zní: „*Přísahám Pánubohu všemohoucímu, Blahoslavené Panně Marii matce boží a všem milým božím svatým. Jakož jsem za volence k obnovení úřadu konšelského i jiných povinností v městech ustanoven, že načkoliv od JMC panství pardubského pana hejtmána, jakožto zřízeného podkomořího v té příčině tázán a ptán budu, vše v pravdě oznámiti, dobré v tom svědomí zachovati, a to žádnému nyní i na časy budoucí nepronášeti. Nýbrž tajnost zachovati chci, a mám jináče nečinic ani pro přízeň neb nepřízeň, pro dary neb nedary, aneb pro jakoukoliv vymyšlenou věc. Toho mně dopomáhej Pánbůh všemohoucí, panna Maria, všichni svatí, Amen.*“¹¹⁶

Po složení přísahy přišla na řadu samotná volba městské rady. První přišla na řadu volba primátora města. Odstupující primátor sdělil volencům jméno osoby, která by ho v jeho funkci měla nahradit. Následně každý konšel z rady předchozí navrhl na post primátora města jednoho až čtyři kandidáty. Volenci hlasy prošli, sečetli a poté vyhlásili jméno měšťana, který byl zvolen za primátora. Následovala volba sboru konšelského, každý konšel dal návrh na svou pozici, kterou ve sboru zastával. Opětně každý mohl navrhnout jednu až čtyři osoby, avšak někdy mezi lety 1707 až 1718 se tento průběh navrhování změnil.¹¹⁷ Archív¹¹⁸ první změnu navrhování zaznamenává v roce 1718, kdy už každý konšel za sebe navrhoval pouze jednu osobu. Poté, co konšelé vyjmenovali své kandidáty, přišla na řadu opět práce volenců, kteří sečetli hlasy, obzvláště v době, kdy ještě sbor konšelský navrhoval až čtyři kandidáty.¹¹⁹ Mohla ale také

---

¹¹⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2 díl, s. 14-16.

¹¹⁵ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1112.

¹¹⁶ Národní Archív, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského, přísaha volenců - v originále je namísto slova úřad (ouřad) a slovo všichni zapsáno jako (všikn).

¹¹⁷ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1107, 1109, 1112, 1115.

¹¹⁸ SOkA Pardubice

¹¹⁹ Práce se zabývá lety 1670 - 1700, tudíž ve zmíněných letech měli konšelé ještě možnost navrhovat kandidátů více. Informace je zmíněna z důvodu brzké změny obnovovacích pravidel po mnou sledovaném období.

nastat situace, kdy nebyl konšelský sbor úplný, jelikož mohl někdo v průběhu funkčního období zemřít. V takovém případě navrhl za sebe každý podle instrukcí kandidáty, jak již bylo zmíněno. Volenci podle pokynů sečetli hlasy a zbylo několik volných míst, které bylo potřeba zaplnit do počtu dvanácti konšelů. Konšelé se mezi sebou dohodli a navrhli kandidáty na obsazení zbylých míst.¹²⁰ Poté, co byl nový konšelský sbor úplný, následovala volba starších obecních, které už si volil nový sbor konšelský.

U starších obecních tato obnova probíhala podobně jako u konšelů. Každý starší obecní za sebe navrhl kandidáty na svůj post a pak se ujali své práce volenci, kteří sečetli hlasy a oznámili jména obecních, kteří dostali hlasů nejvíce, a tím se dostali do funkce. Pokud chyběli starší obecní, nastala situace, kdy se nový konšelský sbor poradil a vybral osoby, které by měly doplnit volné pozice. Po starších obecních byl na řadě rychtář. U postů, kde působila jenom jedna osoba, byla volba jednodušší. Rychtář navrhl na své místo jiného měšťana, jelikož už byl zvolen sbor konšelský a obecní starší, tak rychtář pravděpodobně navrhl osobu, která se ani do jedné z těchto funkcí nedostala anebo navrhl osobu úplně novou. Mohl ovšem navrhnout osob více, pravděpodobně maximálně čtyři, více osob se u návrhů na jednu funkci neobjevuje. Volenci po rychtářově návrhu pobídli sbor konšelský, aby buďto tento návrh přijali, nebo se dohodli na variantě jiné. Jelikož se rychtáři moc často ve své funkci neměnili, sbor konšelský dal návrh, aby bývalý rychtář ve své funkci pokračoval.

Takto proběhla i volba dalších členů rady, konkrétně u důchodního a sirotčího města, správců dvora obecního, správce peněz skutků milosrdných, správců nad špitálem, a v některých případech, také slanaře nebo kostelníků. Vždy za sebe měšťané uvedli návrh nebo více návrhů, volenci je oznámili konšelům a ti buď návrh vzali v potaz nebo zvolili někoho jiného. Podle dochovaných pramenů však mohly nastat ještě jiné situace. Například některá z uvedených osob ve své funkci už dál působit nechtěla, toto stanovisko se tedy ohlásilo volencům ve chvíli, kdy se volenci daného člověka ptaly, koho by navrhl na svůj post v městské samosprávě. Osoba, konkrétně sirotčí městský, u kterého byla tato anomálie nalezena, ohlásila, že už nechce zasednout do této funkce, tudíž si přeje, aby byla propuštěna, a následně podá návrhy, komu by tuto pozici předala. Volenci toto stanovisko ohlásili sboru konšelskému a ten buďto vzal rozhodnutí v potaz anebo ne. Nastávaly také i situace, kdy osoba naopak nechtěla opustit svou pozici, a tak jednoduše volencům ohlásila, že nejmenuje nikoho na své místo. Sbor

---

¹²⁰ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1107, 1109, 1112, 1115.

konšelský pak tuto informaci vzal na vědomí a jednomyslně zvolil osobu, jež tuto funkci zastane.

Všechny návrhy jmen, jak od osob, které tyto funkce zastávaly, tak od sboru konšelského či informace o tom, kdo se stal volencem, zaznamenával písař. Tyto listy, můžeme nazvat pomocnými, jelikož to nebyl žádný oficiální dokument, sloužil pouze pro informaci, kdo koho volil a k sečtení hlasů.¹²¹ Pokud se volba někomu nelíbila nebo požadoval přepočítání hlasů, museli mít volenci nějaký dokument, kterým mohli oponovat, že vše proběhlo řádně a podle pravidel. Volenci poté sdělili veškeré informace hejtmanovi panství, který do volby těchto funkcionářů mohl zasáhnout. Pokud by se mu nějaká volba nelíbila, měl právo dosadit místo dané osoby zcela jinou bez jakéhokoliv souhlasu volenců nebo sboru konšelského. Jakmile potvrdil celou obnovu městské samosprávy hejtman,¹²² následovalo propuštění volenců z jejich funkce. Poté už jen došlo k sepsání oficiálního dokumentu. Tento dokument obsahoval nadpis, kde bylo uvedeno, o jaké město se jedná, následovala informace o přesném datu obnovy a krátký úvod, který sděloval, kdo byl vybrán za volence a také to, že podstoupili přísahu, než započala obnova.¹²³ Tato úvodní slova byla prakticky při každé obnově stejná a zněla takto: „*Léta 1678, dne 7. February (února) Václav Kule, Jan Řehoř Souček a Tomáš Ždanský, vše sousedé a radní města Pardubice nad Labem, jakožto od úřadu téhož města zřízení volencové. Po vykonané obzvláštní přísaze a námi vydaných otázek zvolili k povinnostem níže psané osoby, na kteréž také JMC panství pardubského a smrkovského pan hejtman své zdání dává, jakž následuje.*“¹²⁴ Po tomto prohlášení následuje vyhotovení jmen městské samosprávy, a to nejčastěji ve dvou sloupcích. V levém sloupci jsou vždy napsána jména měšťanů, kteří zastávali funkce v městské radě do té doby, než přišla na řadu obnova rady, můžeme tedy říci, že se jedná o osoby, které na svá místa volily své následovníky. Sloupec pravý ukazuje složení nové městské rady. Všechna jména pak následují podle městské hierarchie. Začíná se primátorem, jehož doplnilo dalších jedenáct konšelů, pravděpodobně sepsaných podle toho, kolik hlasů získali. Následuje rychtář městský, starší obecní a poté funkce ostatní. Oficiální dokument o obnově celé rady byl odeslán české komoře, kde proběhlo schválení a posvěcení nejvyšším úřadem. Dokument se opět vrátil do města a u některých si dokonce můžeme všimnout dopsané

---

¹²¹ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1107, 1109, 1112, 1115.

¹²² V královských městech potvrzoval obnovu rady podkomoří nebo hofrychtéř, oba nebo pouze jeden z nich objížděli města a účastnili se tohoto rituálu. - WINTER, Z. *Kulturní obraz českých měst: život veřejný v XV. a XVI. věku*. V Praze: Maticе česká, 1890, s. 637.

¹²³ Národní Archiv, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653-1703, obnovení úřadu konšelského 1675 - 1699 také SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

¹²⁴ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1104.

poznámky v pravém horním rohu, a to k jakému dni došlo k vyřízení. Zpravidla to bývalo nejpozději do dvou měsíců.¹²⁵ Po schválení městské samosprávy českou komorou byla nutná ještě oficiální přísaha sboru, aby vše bylo posvěceno a sbor byl oficiálně uznán. Písaha už fungovala od dob Viléma z Pernštejna a postupem času se podle politické situace upravovala. V 17. století mohla přísaha znít zhruba takto: „*Přisaháme Pánubohu všemohoucímu, v tomto úřadě nám svěřeném od JMC i od obce této věrně a právě činiti, krivdy žádnému netrpěti ani ji na kom dopomáhati, než ji na každého oznámiti a ji na žádného netajiti, zvláště v tom, v čemž by se krivda JMC dala anebo obci této. Toho nám dopomáhej Pánbůh všemohoucí, Panna Maria a všichni svatí.*“¹²⁶ Dokument o obnově města byl patrně vyhotoven třikrát. Jeden si nechala česká komora, druhý měl u sebe hejtman a třetí si uložilo město.

Tímto principem tedy probíhaly obnovy rad v Pardubicích a s jistotou můžeme říci, že i v dalších městech tohoto panství. Zvláštností může být v Pardubicích postavení volenců, ti totiž v tomto případě pouze řídili průběh celé obnovy, předvolávali si jednotlivé funkcionáře a tázali se jich, poté všechna jména sečetli a vyhlásili novou samosprávu, a oznámili to jak nově dosazeným, tak hejtmanovi panství. Pardubice tak s největší pravděpodobností respektovaly Koldínův zákoník, který se o funkci volenců vůbec nezmiňuje, proto se pardubičtí volenci ujali pouze administrativy. Naopak ve městech královských měli volenci při obnovování rady pravděpodobně mnohem větší pravomoci, jelikož se volenci vybírali jak ze sboru konšelského, tak i z osob starších obecních. Vypadá to, že oni byli opravdu ti, kteří se dohodli na tom, jak bude městská samospráva vypadat a následně předali tyto informace podkomořímu či hofrychtěři. A na nich už bylo, zda tyto návrhy přijmou anebo nepřijmou.¹²⁷ V Plzni a Českých Budějovicích byli naopak volenci těmi, kdo předstupoval před komisaře, kteří měli na starost obnovu rady a byli to právě volenci, co podávali návrhy na jednotlivé funkce města.¹²⁸ Nevím, zda pouze ve Starém Městě pražském, nebo ve všech pražských městech či i dalších jiných se

---

¹²⁵ Národní Archiv, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653-1703, obnovení úřadu konšelského 1675 - 1699 také SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

¹²⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 17.

Původní přísaha zněla takto: *My, kteříž jsme povoláni v tento úřad konšelský, přisaháme Pánubohu všemohoucímu, urozenému pánu panu Vilémovi z Pernštejna v tomto úřadě konšelském věrně a právě činiti, spravedlivě souditi (súdití), ortele spravedlivě vynášeti a zvláště vdovám a sirotkům spravedlnosti jich jim dopomáhati, domácímu i přespólnímu, chudému i bohatému všecku spravedlnost učiniti, a to pro přízeň i pro nepřízeň, pro dar i pro nedar jináč nečiníc. Toho nám dopomáhej Pánbůh všemohoucí, Panna Maria i všichni (všickni) svatí (svietí).* - SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 2. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924, s. 17

¹²⁷ RAK, P. *Správa města Kadaně v letech 1465 - 1620*. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2014. Acta Universitatis Purkynianae Facultatis Philosophicae, 14. ISBN 978-80-88013-05-1, s. 147-148.

¹²⁸ HRDLIČKA, Josef. Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. Opera historica 12. ISBN 978-80-7394-020-1, s. 194-198.

sbor konšelský doplňoval pouze o uvolněná místa v radě, a to buďto po smrti konšelů, nebo po odstupu radního ze svého místa. V tomto případě se jenom doplnil sbor o počet konšelů, který chyběl.¹²⁹ Jak napovídá mnoho knih a studií zabývajících se touto tematikou, tak se městská rada nijak zvláště neproměňovala, tudíž by tento scénář nemusel být tak nereálný.

Ve městě Pardubice tedy městskou radu rekonstruovali tři volenci, kteří ale nebyli vyňati z osob, které se mohly dostat do sboru konšelského. Z listin vyplývá, že osoby, které byly zvoleny na post volenců, se vždy dostaly do nové rady konkrétně do sboru konšelů kromě jednoho případu, ze kterého se stal rychtář. Zvoleno tedy bylo dvanáct konšelů, šest starších obecních a rychtář, což je uvedeno na všech listinách z Národního archivu¹³⁰ a také ze Státního okresního archivu v Pardubicích.¹³¹ Jen na některých listech zhruba od poloviny 80. let 17. století můžeme vidět volbu dalších funkcí, písaře důchodního a sirotčího, správce peněz skutků milosrdných a slanaře, kteří jsou zastoupeni každý jednou osobou, správce nad špitálem a správce dvora obecního, ti byli zastoupeni dvěma osobami a kostelníky, kterých bylo celkem šest. V předchozích letech byl zápis podružnějších funkcí na oficiálním listu spíše jen výjimkou.¹³² Podíváme-li se na ostatní města pardubického panství, najdeme rozdíly hned mezi konšely a staršími obecními. Ačkoliv se tato města v 17. století nemohla srovnávat velikostně ani početně s Pardubicemi, tak vyjma Týnce nad Labem mají všechna stejný počet osob konšelských. Rozdíly se ukazují u obecních starších, kde je u Dašic a Sezemic dosti velký nepoměr mezi konšely a staršími obecními a to 12:2.

Tabulka 1 Počty osob ve funkcích na pardubickém panství

	Bohdaneč	Dašice	Holice	Pardubice	Přelouč	Sezemice	Týnec nad Labem
Konšelé	12	12	12	12	12	12	6
Starší ob.	3	2	4	6	3	2	2
Slanař	1	1	1	1	1	1	2
Kostelníci	3	2	3	6	3	2	3
Zvoníci	0	7	0	0	0	8	0

¹³³

¹²⁹ SMOLOVÁ, Věra. Rada Starého Města pražského v letech. In: *Pražský sborník historický* 24, s. 5-20.

¹³⁰ Národní Archív, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703.

¹³¹ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4.

¹³² Národní Archív, Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653-1703, obnovení úřadu konšelského 1675 - 1699 také: SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

¹³³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 15.

Nedlouho na to se ale začaly počty v konšelském sboru rapidně měnit a už v roce 1745 byl konšelský sbor snížen na sedm osob. Roku 1754 nastala další změna, konšelský sbor se ustálil na počtu osmi osob a pouze čtyři osoby se měnily na postu purkmistra. O čtrnáct let později byl konšelskému sboru navrácen další člen. V roce 1673 spadl počet konšelů na sedm a počet starších obecních se snížil na čtyři osoby.¹³⁴ Velké změny nastaly za panovníka Josefa II., jeho reformy ukončily dosavadní podobu městských rad, kdy se měšťané volili mezi sebou nebo za pomoci volenců. Od této chvíle bylo nutností, aby radní prošli jakýmsi zkouškami u apelačního soudu a od roku 1782 měl být radní sbor jmenován česko-rakouskou kanceláří.¹³⁵ V Pardubicích zasedal od roku 1790 stálý purkmistr, který měl k sobě dva radní, již prošli onou zkouškou u apelačního soudu, další dva radní zkoušku zřejmě neměli, jelikož se nazývali „*radové nezkoušení*“. Volba tzv. „*magistrálních radů*“ se konala za přítomnosti dvanácti volitelů, přihlášených uchazečů a panských úředníků, kteří měli nad vším dozor. Veškerá volba závisela na zeměpanském souhlasu.¹³⁶

V ideálním případě by se městská rada měla obnovovat každý rok, ale to se nedělo ani v královských městech, natož pak v Pardubicích.¹³⁷ Mezi léty 1670 - 1700 proběhlo pravděpodobně celkem čtrnáct obnov, a to konkrétně v letech 1670, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1694, 1696 a 1699. Nejdelší pauza mezi obnovami trvala čtyři roky. Tato prodleva nastala hned na počátku zkoumaného období a další čtyřletá pauza nastala v devadesátých letech 17. století. Pozoruhodné je také to, že mezi léty 1675 - 1679 byla rada obnovována opravdu každý rok. Následující tabulka znázorňuje sedm měst a městeček pardubického panství, ve kterých zasedala městská rada. Nahlédneme tak do jedenácti obnov, ze kterých můžeme zrekonstruovat trasu a období, ve kterém proběhly obnovy městské samosprávy. U zbylých tří obnov známe pouze informace z Pardubic, proto nejsou v tabulce zařazeny. Ve většině případů byla rada obnovena hned po začátku nového roku, a to v lednu nebo v únoru. Tento vzorec narušují devadesátá léta, kde byla v roce 1694 a 1696 rada obnovena v červnu. Rok 1699 je velice specifický, v pěti městech byla samospráva obnovena

---

¹³⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 16.

¹³⁵ HLEDÍKOVÁ, Z. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. ISBN 978-80-7106-906-5, s. 208-209.

¹³⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 16-17.

¹³⁷ Mezi lety 1650 - 1715 se konalo na Starém Městě pražském sedmáct obnov - SMOLOVÁ, V. Rada Starého Města pražského v letech 1650 - 1715. In: *Pražský sborník historický* 24, s. 5-20.

V Novém Městě pražském se uskutečnilo v první polovině 17. století celkem 22 obnov - MENDELOVÁ, J. Rada Nového Města pražského v letech 1600 - 1650. In: *Pražský sborník historický* 29, s. 68-85.

v únoru a zbylá dvě města ji obnovila z neznámého důvodu až v září. Dále můžeme vyčíst, že každé město, kde k obnově došlo v únoru 1699, mělo na ceremoniál svůj vlastní den.

Z datací v tabulce číslo dvě se nedá vyvodit žádný vzorec, podle kterého by se pravidelně rada na pardubickém panství obnovovala. Téměř pravidelně ji ve stejný den obnovovala městečka Dašice a Holice vyjma dvou let, 1687 a 1699. Pardubice radu obnovovaly buď jako první město anebo úplně poslední, a to až na rok 1678. Kromě tří obnov byl Pardubicím na obnovu městské samosprávy vyhrazen vlastní den. Když vyloučíme první a poslední rok obnovy, tak se v těchto sedmi městech (městečkách) stihla rada obnovit buďto během tří nebo pěti dní. Během jednoho dne se stihla vykonat obnova městské samosprávy dokonce až na třech místech. Podle polohy měst (městeček) by ideální cestou pro jeden den byly Holice, Dašice a Sezemice, nebo by trasa mohla začít na druhé straně panství, a tak by ideálně začala obnova v Týnci nad Labem a dál by pokračovala do Přelouče a den by zakončila v Bohdanči. Tato ideální cesta byla podniknuta pouze dvakrát, a to v roce 1676, kdy se trasa započala v Pardubicích, kde byl na obnovovací ceremoniál vyhrazen celý den a pokračovala třemi zastávkami za den, a to v Dašicích, Holicích, Sezemicích a následující den v Bohdanči, Přelouči a Týnci. Není však jisté, že by města šla právě takto za sebou. Hned následující rok 1677 proběhla obnova podobně, ale Pardubice byly na této trase posledním městem.¹³⁸

Tabulka 2 Dny, ve kterých probíhala obnova městské samosprávy

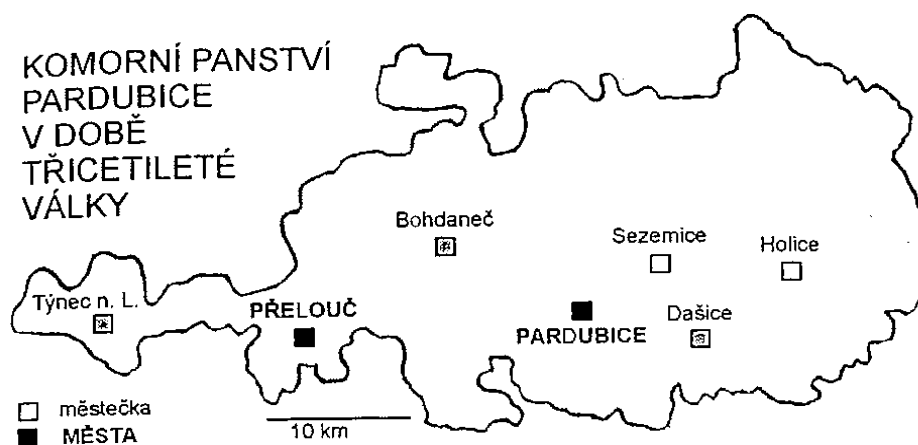
	1675	1676	1677	1678	1679	1683	1685	1687	1694	1696	1699
Bohdaneč	17.1.	16.1.	15.1.	8.2.	26.1.	15.1.	30.1.	29.1.	18.6.	25.6.	25.9.
Dašice	16.1.	15.1.	14.1.	8.2.	28.1.	16.1.	31.1.	29.1.	17.6.	26.6.	19.2.
Holice	16.1.	15.1.	14.1.	8.2.	28.1.	16.1.	31.1.	30.1.	17.6.	26.6.	21.2.
Pardubice	18.2.	14.1.	18.1.	7.2.	30.1.	14.1.	1.2.	31.1.	20.6.	27.6.	11.2.
Přelouč	1.2.	16.1.	15.1.	5.2.	27.1.	14.1.	31.1.	30.1.	18.6.	26.6.	17.2.
Sezemice	16.1.	15.1.	14.1.	4.2.	26.1.	15.1.	30.1.	29.1.	16.6.	25.6.	18.2.
Týnec n. Labem	26.1.	16.1.	15.1.	4.2.	27.1.	15.1.	1.2.	31.1.	18.6.	?	25.9.

¹³⁹

¹³⁸ Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653-1703, obnovení úřadu konšelského 1675 - 1699 také SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 – 1106.

¹³⁹ Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského.

Mapa pardubického panství

140

4. Složení městské rady Pardubic v letech 1670 - 1700

Ve sledovaném období se ve sboru konšelském vystřídal třicet šest konšelů. U dvaceti čtyř konšelů se dá rozpoznat povolání, ve kterém jednoznačně dominuje cech řeznický s celkovým počtem deseti osob. Další povolání už mají v radě jen nepatrné zastoupení, tři osoby byly povoláním kramáři, dva sládci a další povolání, zastupovala pouze jedna osoba. Mezi tato povolání patří hamerník, jirchář, konvář, kovář, kupec, mlynář, rybář, soukeník a zedník. Když nahlédneme mezi osoby, jež usedaly na postech starších obecních, máme tu celkem osmnáct osob, které v tomto období nepřesedly z tohoto postu do konšelského sboru. Pouze u pěti osob se nepodařilo dohledat jejich povolání. V kolektivu starších obecních se nachází pouze jeden řezník, tři osoby byly povoláním krejčí, dva obecní se věnovali chirurgii, další povolání, která bychom mezi sborem konšelským našly, jsou barvíř, kožišník, malíř, švec a zámečnick.¹⁴¹

¹⁴⁰ SIGLOVÁ Tereza. Zadlužení usedlostí městeček pardubického panství za třicetileté války a poválečná obnova. In: *Theatrum historia: sborník prací Katedry historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015, 16, ISSN 1802-2502, s. 109.

¹⁴¹ Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského. Také: SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 – 1106. K zjištění povolání: SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubice, 1935.

K řeznické činnosti se pardubičtí hlásili už v brzkých dobách. V roce 1507 byly při obnově města řezníkům zhotoveny masné krámy. Vilém z Pernštejna vydal v roce 1509 řád o prodeji masném. Příslušníci řemesla řeznického však hned na jaře roku 1510 předstoupili před Viléma z Pernštejna a prosili ho, aby mohli mít cech a spravovat ho. Řezníkům bylo vyhověno a Pernštejn vydal pergamenový list, v němž popsal, jak by se měli živnostníci chovat a jaké pokuty je čekaly za porušení pravidel. V listu bylo například napsáno, že starší vyučení nebo cechmistrů mají za porušení norem o třetinu vyšší pokutu než ostatní tovaryši. Žádný řezník, který prodával na krámě, nesměl být nikterak nemocný. I hostinští řezníci, kteří užívali řemesla, museli být poctiví a veškerý dobytek, který do města přihnali, musel být zkontrolován dvěma mistry, jestli je maso v pořádku a může se prodat. Řezníci měli přísně zakázáno kupovat dobytek kradený, kdo by byl v tomto zločinu usvědčen, byl potrestán od tovaryšů, jak by uznali za vhodné. Když cechmistrů rozkázali přijít do cechu a někdo nepřišel, musel dát do cechu pět grošů bílých. Každý musel zaplatit koupený dobytek, jestliže dlužil a dozvěděl se to cechmistr, byl dotyčnému zavřen krám do té doby, než své dluhy zaplatil. V roce 1538 Pardubice díky požáru procházely přestavbou. V té době se zde usadil Jiřík z Olomouce, který zde nechal vystavět nové masné krámy, a také byla vystavěna řeznická jatka, která se nacházela na Malém předměstí. Správu cechu měl na starosti přední a druhý cechmistr, čtyři starší a cechovní písař. Mezi cechovní úkoly patřilo přijímání nových mistrů a učedníků a cechovní hospodaření. Při vstupu do cechu platil tovaryš vstupné 6 kop míš. a dvě libry vosku. Podmínkou k přijetí do mistrovského stavu bylo přijetí do sousedského svazu a také manželský průkaz. Roku 1646 bylo Janu Tejnkoví, budoucímu konšelovi zakázáno vstoupit do cechu, jelikož byl svobodný. Jenže v roce 1662 byl syn Jana Skalického, taktéž budoucího konšela, přijat za mistra v nemanželském stavu pouze pod podmínkou, že se ještě toho roku ožení. Po dokončení výuční doby přiznává cechmistr, že se tovaryš doučil poctivému řemeslu a byl zapsán do registru. Stvrzení o mistrovství se poskytovalo na magistrátě. Mezi lety 1628 - 1781 se mistrovství omezovalo jen na katolíky. Nadvládu nad cechem měli konšelé, kteří vysílali své členy nebo starší obecní do masných krámů, aby kontrolovali závaží.¹⁴²

---

¹⁴² SAKAŘ, J. *Dějiny Pardubic, 5díl*, s. 101-107.

Tabulka 3 Souhrnný přehled konšelů, rychtářů a starších obecních

Období	1670	1671	1672
Primátor	Jan Skalický		
Konšelé	Jan starší Klebsatle Václav Kule Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Tobiáš Čáslavský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždanský Jiří Josef Jelínek Jan Jiří Volf Jan Antonín Havele	Jan Daniel Frodle	Lukáš Veselský
Rychtář	Pavel Štoček		
Starší obecní	Jan mladší Klebsatl Kašpar Marle Václav Tureček František Albrecht Fidler Jan Drahný Jakub Ježek	Jiří Josef Jelínek Lukáš Veselský Václav Strnad Jan Holub	Jan Fiala Václav Reysik

Období	1673	1674	1675 - 1676
Primátor	Jan Skalický		
Konšelé	Václav Kůle Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Tobiáš Čáslavský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždanský Jan Jiří Volf Jan Antonín Havele Jan Klebsatl Lukáš Veselský	Zikmund B. Růžička František A. Fidler	Tomáš Ždanský Václav Kutnohorský
Rychtář	Pavel Štoček		
Starší obecní	Jiří Josef Jelínek František Albrecht Fidler Kašpar Marle Jan Holub Václav Reysik Jan Fiala	? ? ? ? ? ?	Jan Šelakovský Václav Tureček Martin Stammicz Gabriel Podhorský

Období	1677	1678	1679
Primátor	Jan Skalický		
Konšelé	Václav Kůle Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Tobiáš Čáslavský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždánský Zikmund Bernard Růžička Jan Antonín Havele Jan Klebsatl František Albrecht Fidler		
Rychtář	Pavel Štoček		
Starší obecní	Kašpar Marle Václav Tureček Václav Josef Staněk Martin Stammicz Gabriel Podhorský Nykodem Kraus	Jan Holub	Václav Strnad

Období	1680	1681	1682
Primátor	Jan Skalický		
Konšelé	Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždánský Jan Antonín Havele Jan Klebsatl Tobiáš Čáslavský Václav Kule František Albrecht Fidler Zikmund Bernard Růžička	Jan Bělský	
Rychtář	Pavel Štoček		
Starší obecní	? ? ? ? ? ?	Jan Holub Kašpar Marle Václav Josef Staněk Václav Strnad Martin Stammicz ?	Václav Tureček

Období	1683	1684	1685
Primátor	Jan Skalický	Jan Antonín Havele	
Konšelé	Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždánský Jan Antonín Havele Jan Klebsatl František Albrecht Fidler Zikmund Bernard Růžička Jan Bělský Pavel Štoček	Jan Holub	Jan Šelakovský Tobiáš Čáslavský Jiří Josef Jelínek
Rychtář	Lukáš Novoveselský		
Starší obecní	Tobiáš Čáslavský Jan Holub Kašpar Marle Martin Stammicz Václav Strnad Jiří Nanka	Matěj Volf Jan Kraus	Jiří König Daniel Pátek František Zvěřina

Období	1686	1687 - 1688	1689
Primátor	Jan Antonín Havele		
Konšelé	Jiří Josef Jelínek Václav Ježek Jan Tejnek Václav F. Kutnohorský Jan Řehoř Souček Tomáš Ždánský Jan Bělský Pavel Štoček Jan Šelakovský Tobiáš Čáslavský František Albrecht Fidler	Matěj Volf	Jan Čijovický Václav A. Souček Václav Strnad Daniel Pátek
Rychtář	Lukáš Novoveselský		
Starší obecní	Václav Strnad Kašpar Marle Martin Stammicz Daniel Pátek Jiří König František Zvěřina	František Reinwetter	Jakub Jelínek Nykodem Kraus

Období	1690	1691	1692
Primátor	Jan Antonín Havele		
Konšelé	Jiří Josef Jelínek Václav Strnad Václav Ježek Václav F. Kutnohorský Václav Antonín Souček Tomáš Ždánský Daniel Pátek Jan Bělský Jan Šelakovský Matěj Volf Jan Čijovický	Jan Daniel Frodle	Matěj Volf
Rychtář	Lukáš Novoveselský		
Starší obecní	?	?	?
	?	?	?
	?	?	?
	?	?	?
	?	?	?
	?	?	?

Období	1693	1694	1695
Primátor	Jan Antonín Havele	Jan Daniel Frodle	
Konšelé	Tomáš Ždánský Jiří Josef Jelínek Lukáš Novoveselský Matěj Volf Daniel Pátek Jan Šelakovský Václav F. Kutnohorský Václav Antonín Souček Jan Bělský Jan Čijovický Václav Strnad	Jan Antonín Havele Jiří König Lukáš Veselský Václav A. Trochopeus Martin Stammicz Václav Josef Staněk	Lukáš Novoveselský Nykodem Kraus
Rychtář	Jiří König	Daniel Pátek	
Starší obecní	Kašpar Marle Martin Stammicz František Reinwetter Nykodem Kraus Jakub Jelínek Pavel Bělský	Rudolf Holub Maxmilián Kučera	Jiří Nanka

Období	1696 - 1698	1699	1700
Primátor	Jan Daniel Frodle		
Konšelé	Jan Antonín Havele Martin H. Kutnohorský Lukáš Novoveselský Václav Antonín Souček Václav Josef Staněk Martin Stamicz Nykodem Kraus Václav A. Trochopeus Jiří König Daniel Pátek Jan Křištof Fidler	Jakub Felix Lysander František Reinwetter	
Rychtář	Samuel Pátek		
Starší obecní	František Reinwetter Kašpar Marle Maxmilián Kučera Jiří Nanka Baltazar Klos Rudolf Holub	Jan Čermák Jiří Kolářský	? ? ? ? ? ?

143

Z analýzy všech těchto jmen vyplývá, že osoby vhodné jako kandidáti pro konšelský sbor buďto dříve pracovaly na jiné pozici, obvykle zasedaly ve funkci starších obecních. Z třiceti šesti osob se takto stalo u deseti, dále byl po smrti nebo odchodu některého konšela vybrán jako náhradník jeho syn, či bratr, anebo byl prostě a jednoduše zvolen jiný člověk. K tomuto zvolení mu mohlo například pomoci jeho dobré postavení v cechu. U osob, které v prvních letech sledovaného období již seděly na konšelském postu nelze vyloučit, že v předchozích letech pracovaly na postu jiném. Z konšelského sboru přežvalo až 67 % měšťanů v této funkci (počítáme-li i předchozí úlohy, jako byl rychtář nebo starší obecní) více než deset

¹⁴³ Tabulky byly sestaveny, z různorodých pramenů, které se dotýkají obnovy městské rady anebo byly manuálně vyhledány v knihách, jež zaznamenávají tyto osoby za kterýmkoliv účelem. Konkrétní informace se nacházejí v přílohách, kde je každý rok vypsán zvlášť i s přesnými citacemi.

Ačkoliv je zaznamenáno v archívech pouze čtrnáct obnov, tak se skoro každý rok rada v nepatrném množství členů obměnila, převážně ve funkci starších obecních. Tato problematika se může vysvětlit několika způsoby, buďto daný měšťan onemocněl a musel být nahrazen, další možnou příčinou bylo úmrtí, nebo se prostě v letech 1670 až 1700 obnovila rada vícekrát, ale tyto zápisy se nedochovaly, nebo se nacházejí úplně v jiných materiálech.

Veškerá volná místa značí, že v daném roce do rady zasedla osoba, která je na tom samém řádku uvedena v předchozím roce, otazníky naznačují nenalezení těchto úředníků. U roků 1690 - 1692, 1697 a 1700 se nedal dohledat celý sbor konšelský, ani další funkce, takže jsou tyto jména spíše informativní a odhadem zapsány osoby, které pravděpodobně v těchto úřadech zasedly. Více je tato problematika necelé městské samosprávy uvedena v příloze u každého roku, kde se uvádějí zvlášť podložené a pravděpodobné informace.

let. U dalších šesti konšelů je velice pravděpodobné, že také přesáhli hranici deseti let avšak, až po roce 1700. Třináct konšelů v této jediné funkci přetrvalo přes deset let. Tři konšelé dokonce překročili hranici dvaceti let, a to jenom na pozici konšelské, jedná se o Václava Ježka, Václava Ferdinanda Kutnohorského a Tomáše Ždánského. Podle informací, jež se dají z těchto jmen vyčíst, vyplývá, že starší obecní se měnili častěji než konšelé, proto strávili starší obecní na své pozici kratší dobu než konšelé. Faktorem, který tuto informaci potvrzuje, je to, že starší obecní nahrazovali chybějící konšelské sbory, jak už bylo zmíněno. Z osmnácti obecních jich osm setrvalo na své pozici pět a více let. Výjimkou se stává Kašpar Marle, který celé sledované období, tedy 31 let, zasedal na pozici obecního staršího.

V kapitole první bylo zmíněno, že nejlukrativnějším bydlením bylo náměstí. Na náměstí Viléma z Pernštejna bydlelo až 41 % měšťanů ze samosprávy. Další ulice, kde se nejčastěji bydlelo, se nazývaly Wilsonova, zde bydlelo čtrnáct měšťanů, ulice Pernštejská, kde pobývalo deset měšťanů, v ulici Kostelní žilo osm osob, sedm v Zámecké ulici a po čtyřech v ulici Bartolomějská a na Žižkově náměstí a v dalších ulicích se pobývalo v menším počtu měšťanů. Z informací uvedených v knihách Josefa Sakaře se můžeme dále informovat o tom, kolik samosprávních občanů vlastnili domů či gruntů. Třidvacet osob vlastnilo pouze jeden dům, nebo se přestěhovali do jiného, který například vlastnila jejich nová žena, ale i tak získal předchozí dům či grunt někdo jiný, a tak stále šlo o jedno stavení. Ve stejné době vlastnilo dva domy skoro stejné množství měšťanů, a to dvacet. Nejvíce domů si udržovalo osm měšťanů, a to domy tři, z těchto osmi pocházelo ve sledovaném období sedm osob ze sboru konšelského a jeden z obecních starších. Dvě osoby tento model narušují, jelikož se o nich nedaly zjistit žádné informace majetkového rázu.

Podíváme-li se na příbuzenské vztahy, máme tu celkem devět párů osob, které mají stejné příjmení. U pěti párů se jednalo o otce a syna a jeden pár byli bratři a u tří dvojic není jasné, o jaký příbuzenský vztah se jednalo, anebo jestli nejde pouze o shodu náhod. Šest těchto dvojic zasedalo v jedné radě, avšak nikdy to nebylo na stejné pozici. U čtyř případů se jednalo o jednu osobu ve sboru konšelském a jednu v radě starších obecních u dalších dvou párů vždy jeden zasedal ve sboru konšelském a druhý zastával funkci hospodáře dvora, správce špitálů anebo písaře důchodního.¹⁴⁴

---

¹⁴⁴ Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského. Také: SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 – 1106. K zjištění příbuzenství: SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl.

Jak bylo zvykem, tak i v Pardubicích uzavíraly rodiny mezi sebou manželské svazky. Konšelé provdávali své sestry, a ještě častěji své dcery mezi své kolegy. Konšel Václav Trochopeus si vzal dceru svého kolegy Jana Daniela Frodla. Jan Havele se oženil s vdovou po Františkovi Albrechtu Fidlerovi, starší obecní Jakub Ježek si vzal dceru kolegy Jana Čermáka, který zastával stejnou funkci. Zuzana Frodlová, matka Jana Daniela Frodla se provdala za Matěje Skalického, u něhož však nevíme, v jakém byl vztahu k primátorovi Janu Skalickému. Václav Ferdinand Kutnohorský si vzal sestru svého kolegy Jana Šelakovského a jeho syn Martin Hynek Kutnohorský si vzal dceru staršího obecního Kašpara Marleho.¹⁴⁵

5. Medailony městské samosprávy

5.1 Primátoři

Frodle (Frodl) Jan Daniel, z Tatenic

Syn Albrechta Václava, Jan Daniel Frodle z Tatenic vlastnil dům číslo 77 na náměstí Viléma z Pernštejna v letech 1671 - 1701. Za 1215 kop ho odkoupil od Jana Klebsatla z Milhausu a pobýval zde se svou ženou Alžbětou.¹⁴⁶ S manželkou dále vlastnil ulici Wilsonova dům číslo 72. Ten měli v držení v letech 1672 - 1701. Po smrti Jana Daniela Frodla zde až do roku 1710 pobývala manželka s dětmi. Následně byl dům vlastněn Václavem Trochopeusem, který si vzal dceru Jana Daniela Frodla Marii.¹⁴⁷ V dětských letech ztratil Jan Daniel Frodle otce, jeho matka Zuzana Frodlová se později vdala za Matěje Skalického, písaře polesního. Kromě úřadu konšelského zastával od roku 1694 úřad primátorský, který držel do roku 1701, v tomto roce také zemřel a primasem se stal Václav Josef Staněk.¹⁴⁸

Havele Jan Antonín (psán také Habele či Habel) – hamerník¹⁴⁹

Jan Havele, druhý manžel paní Doroty, která si dříve vzala zámeckého listovního písaře Václava Sluka, hospodařil v letech 1656 - 1687 v domě číslo 3 na náměstí Viléma z Pernštejna, zvaném také Šišatkovský. V roce 1687 se manželé přestěhovali o dům vedle (číslo 4), kde

---

¹⁴⁵ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského. Také: SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 – 1106.

¹⁴⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 139.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 256.

¹⁴⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 41.

¹⁴⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 17-18.

setrvali až do roku 1706, kdy se začal dům předávat z generace na generaci. Od roku 1706 do roku 1737 zde pobýval František Havele, syn Janův, dalších dvacet let zde hospodařil Josef Havele, po něm Anna Haveleová a Josef Havele mladší, kterým tato éra končí v roce 1799.¹⁵⁰ Jan Havele byl původem Němec. Po smrti jeho první ženy se oženil s Lidmilou, vdovou po Františku Albrechtu Fidlerovi. Jan Antonín Havele zasedal v konšelském sboru již od počátku sledovaného období, v roce 1684 se stal primátorem a tuto funkci zastával do roku 1693. V následujícím roce opět zasedl do rady ve funkci konšelské.¹⁵¹ Roku 1704 zemřel a nechal se pochovat v kostele svatého Bartoloměje.¹⁵²

Skalický Jan – řezník¹⁵³

Jan Skalický měl za svou druhou ženu Alenu, dříve Kutějovou, která získala dům číslo 2 od svého otce Jana Kutěje, který ho vlastnil v letech 1622 - 1632. Alena měla dům v držení od roku 1633 až do roku 1644 a následně patřil dům Janu Skalickému, který ho vlastnil celých čtyřicet let.¹⁵⁴ Druhý dům měl Jan Skalický v ulici Pernštejská a měl číslo popisné 39. I tento dům získal přes svou ženu, ale tu první, která se jmenovala Rozina. Skalický vlastnil dům v letech 1636 - 1653, tohoto roku ho prodal jistému Samuelu Hokovi, jenž pocházel z Chrudimě a živil se jako mydlář, který si vzal jeho dceru Marii.¹⁵⁵ V letech 1670 až 1683 zastával funkci primátora města.¹⁵⁶

5.2 Sbor konšelský

Bělský Jan – mlynář¹⁵⁷

Na náměstí Viléma z Pernštejna vlastnil Jan Bělský se svojí manželkou Dorotou dům s číslem 47. Dům vlastnili v letech 1649 - 1697. Následně připadl dům synovi Jiřímu Bělskému, který se svou manželkou Terezií vlastnil dům od roku 1723 až do roku 1731, kdy Terezie ovdověla a sama pak dům vedla až do roku 1758. Jan Bělský kromě úřadu konšelského zastával

---

¹⁵⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 111-112.

¹⁵¹ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1104. Těž: Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského.

¹⁵² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 78.

¹⁵³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

¹⁵⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 110.

¹⁵⁵ Tamtéž, s. 178.

¹⁵⁶ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1104. Těž: Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského.

¹⁵⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 74.

i funkci městského důchodního.¹⁵⁸ Krátce ještě vlastnil jednu nemovitost na náměstí, a to dům číslo 49 nazývaný Kapounovský, a to v letech 1643 - 1649.¹⁵⁹ Bělský byl předním cechmistrem řemesla mlynářského, pekařského, perníkářského a sladovnického.¹⁶⁰

Čáslavský Tobiáš

V ulici Bartolomějská bydlel Daniel Čáslavský v domě číslo 87 v letech 1620 - 1649. Odkazem získal dům jeho syn Tobiáš Čáslavský, ten si dům držel mezi lety 1649 - 1689. Následně dům získala jeho dcera Dorota Hulatová.¹⁶¹ Dále patřil Tobiáši Čáslavskému od roku 1639 spálený grunt na Wilsonově třídě, jenž měl číslo 78. Nemovitost Tobiášovi patřila až do roku 1668. Po Čáslavském získal dům Matěj Hulata, zeť T. Čáslavského se svou ženou Dorotou za 200 kop. Matěj Hulata byl povoláním tkadlec. Dům vlastnili až do roku 1692. V letech 1692 - 1717 vlastnil dům Tobiáš Hulata, což byl vnuk Tobiáše Čáslavského. Následně vlastnil dům i pravnuk Tobiáš ml. Hulata, a to až do roku 1758.¹⁶² Tobiáš Čáslavský také získal v roce 1671 darem spáleniště, které se nacházelo v Karlově ulici pod číslem 18. Jako u dřívějšího majetku připadl i tento Matějovi Hulatovi, ten si dům vydržoval v letech 1692 - 1699.¹⁶³ Tobiáš Čáslavský zemřel v roce 1689.¹⁶⁴

Čijovický Jan

Se svou ženou Kateřinou získal Jan Čijovický dům na Wilsonově třídě nazývaný Sirůčkovský, který měl číslo 64. Avšak v roce 1654, kdy se stali majiteli, bylo toto místo pusté. Manželé zde dům nově vystavěli a v roce 1674 předali synovi Martinovi. Martin Čijovický v domě pobýval se svou ženou Salomenou do roku 1684.¹⁶⁵ Jan se svou ženou držel dále od roku 1652 po celých padesát let dům číslo 104 v Kostelní ulici.¹⁶⁶

---

¹⁵⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 114.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 117.

¹⁶⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 74.

¹⁶¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 161.

¹⁶² Tamtéž, s. 260-261.

¹⁶³ Tamtéž, s. 308.

¹⁶⁴ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1105 a 1106.

¹⁶⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 249.

¹⁶⁶ Tamtéž, s. 217.

Fidler František Albrecht – kramář¹⁶⁷

V ulici Zámecké vlastnil Fidler se svou ženou Lidmilou dům číslo 19, který se jinak nazýval dům Komárovský nebo Adamovský. Dům spolu vlastnili v letech 1669 - 1684. Lidmila Fidlerová po smrti svého manžela vlastnila dům dál až do roku 1693.¹⁶⁸ Dále koupili manželé v roce 1678 za 25 kop grunt, který byl spálený. Grunt se nacházel na Lažankách. V roce 1692 koupila paní Lidmila za 55 kop sousední grunt od Jana Fialy a spojila je v jeden.¹⁶⁹ Fidler František Albrecht zemřel v roce 1686.¹⁷⁰

Fidler Jan Krištof – kramář¹⁷¹

Jan Fidler držel v letech 1693 - 1723 ve vlastnictví dům číslo 46 v ulici Pernštejská, který koupil za 550 kop.¹⁷² V Karlově ulici obnovil se svou ženou Barborou grunt s číslem popisným 18. Grunt byl obnoven v roce 1699 a manželé ho vlastnili do roku 1751. Dále v Karlově ulici Jan Krištof Fidler postavil na opuštěném místě ratejnu a stáj. Místo bylo známo jako Karlův dvůr a grunt byl zapsán pod čísly 41 a 42. Od roku 1704 vlastnila grunt Pardubská obec.¹⁷³

Holub Jan – zámecký kovář¹⁷⁴

V ulici Mezi mosty pod číslem popisným 45 se nalézala hospoda s názvem U Bílého lva, která vznikla spojením dvou gruntů. Od roku 1662 vlastnil kovář Jan Holub tento grunt, jež získal za 224 kopy, částka byla sražena za zpuštění o 170 kop. Následně měli až do roku 1681 grunt ve vlastnictví sirotci Jana Holuba.¹⁷⁵ Roku 1677 koupil Jan Holub se svou ženou Kateřinou na dnešní třídě Wilsonově spáleniště, které bylo zapsáno pod čísly 69, 70 a 71 a připojili ho ke svému sousedícímu gruntu. Na tomto velkém pozemku hospodařili až do roku

---

¹⁶⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 45.

¹⁶⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 188.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 393.

¹⁷⁰ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1687.

¹⁷¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 46.

¹⁷² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 185.

¹⁷³ Tamtéž, s. 308-309.

¹⁷⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 36.

¹⁷⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 379.

1689, kdy byl pozemek opět rozdělen.¹⁷⁶ Jan Holub zemřel v roce 1684, nebo na počátku roku 1685.¹⁷⁷

Jelínek Jiří Josef – soukeník¹⁷⁸

Jiří Jelínek získal po svém otci Janu Janečkovi, který byl povoláním šrotýř, dům s číslem 11 v ulici Pernštejnské. Jelínek vlastnil dům v letech 1637 až 1651.¹⁷⁹ Jiří Jelínek se vyučil krejčovskému řemeslu a byl přijat za mistra, ale toto řemeslo opustil a začal se učit řemeslo jiné, a to soukenické, kde se učil krájet sukno a handlovat.¹⁸⁰

Ježek Václav – zedník¹⁸¹

V letech 1658 - 1699 vlastnil Václav Ježek dům číslo 79 zvaný také dům U Zlatého beránka. Před Václavem dům držela jeho žena Zuzana, a to od roku 1652.¹⁸² Dalším majetkem Václava Ježka byl tzv. Hodonín, který ležel v Labské ulici a měl číslo popisné 43. Když v roce 1645 Hodonín získal, byl po válce spálený a neobydlený, vlastnictví mu vydrželo do roku 1661.¹⁸³ Za Haldovským mostem stály dva starší grunty spojené do jednoho, tyto grunty získal Ježek po svém otci Jakubu Arnoštovi Ježkovi. Václav měl grunty v držení pouze dva roky, a to 1666 - 1667, na pozemku byla jirchovna s bělidlem a také tok vody.¹⁸⁴

Klebsatle Jan mladší, z Milhausu – řezník¹⁸⁵

Vnučka Vojtěcha Cerekvického Lidmila Ježková si vzala Jana Klebsatla a nejdříve sama v letech 1664 - 1667 držela dům na náměstí Viléma z Pernštejna s číslem 78, poté dům též

---

¹⁷⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 254.

¹⁷⁷ Národní Archív, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1685.

¹⁷⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 4-5.

¹⁷⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 170.

¹⁸⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 4-5.

¹⁸¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 141.

¹⁸² Tamtéž, s. 141.

¹⁸³ Tamtéž, s. 375.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 407.

¹⁸⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 107.

zvaný Klebsatlovský držel sám Jan Klebsatle, a to v letech 1667 - 1684.¹⁸⁶ Zemřel v průběhu roku 1684, nebo na počátku roku 1685.¹⁸⁷

Klebsatle Jan starší, z Milhausu – řezník¹⁸⁸

Se ženou Marií vlastnili grunt číslo 77 na náměstí Viléma z Pernštejna v letech 1651 - 1671. Předchozí majitelkou byla Anna Vostřešanská, sestra Jana Klebsatla.¹⁸⁹

König Jiří – konvář

Jiří König, syn Melichara a Lidmily Königových, kteří vlastnili v ulici Kostelní dům číslo 100 v letech 1652 - 1667. Po smrti Melichara dům udržovala sama Lidmila až do roku 1678, následně připadl dům Jiřímu Königovi, který ho vlastnil 27 let. Oba byli vyučenými konváři a Jiřímu se dostalo vyučení v Praze.¹⁹⁰

Kraus Nykodem

Na náměstí Viléma z Pernštejna pobýval Kraus v domě nazvaném Boukalovský s číslem popisným 119. Dům vlastnil od roku 1673 a není přesně známo, dokdy mu zůstal. Po Krausovi dům vlastnila Kateřina Krausová, poté Effenbergerová, která ho držela do roku 1730.¹⁹¹

---

¹⁸⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 140.

¹⁸⁷ Národní Archív, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1685.

¹⁸⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

Jan starší Klebsatle z Milhausu se objevuje se svým synem Janem mladším Klebsatlem pouze v jedné obnově, a to v roce 1670, v další radách už je zapsáno jméno bez přídomku mladší nebo starší, ale je pravděpodobné, že dále v radě zasedal Jan Mladší Klebsatle z Milhausu, jelikož o jeho otci se Sakař zmiňuje už v roce 1616, tudíž v roce 1670 byl již starší osobou a není možné, aby zmínka o úmrtí Jana Klebsatla v roce 1684 nebo v roce 1685 se zmiňovala o něm.

¹⁸⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 139.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 214.

¹⁹¹ Tamtéž, s. 108-109.

Kule Václav – kupec¹⁹²

V Pernštejské ulici bydlel v letech 1646 - 1663 v domě číslo 7 Václav Kule se svou manželkou Martou Peytrovou. Následně přešel dům na Václavovu druhou ženu Dorotu, která dům držela do roku 1692.¹⁹³ Dorota získala v téže ulici ještě jeden dům po své matce Salomeně Horské. Jednalo se o dům s číslem 14, který držela od roku 1687 do roku 1688 a získala ho za 408 kr. a 34 gr.¹⁹⁴

Kutnohorský Martin Hynek – řezník¹⁹⁵

Po svém otci Václavu Ferdinandovi Kutnohorském držel dům na náměstí Viléma z Pernštejna s číslem 117 zvaný také U Černého orla, a to v letech 1696 až 1703.¹⁹⁶ V ulici Arnoštova vlastnil dům s číslem popisným 32 v letech 1676 až 1731, za který dal 400 kop.¹⁹⁷ Martin Kutnohorský měl za ženu Kateřinu, která vlastnila v ulici Kostelní dům číslo 99 nejprve se svou sestrou Marií, který získaly po zesnulém otci Kašparu Marlem,¹⁹⁸ který zasedal v radě jako starší obecní.¹⁹⁹ Sestry vlastnily dům po léta 1707 - 1711, poté sama Kateřina držela dům v letech 1711 - 1716.²⁰⁰ V ulici Labská vlastnil Martin Kutnohorský grunt Hodonín za 290 kop míš., který byl nově vystavěn od roku 1665 do roku 1676.²⁰¹

Kutnohorský Václav Ferdinand – řezník²⁰²

Václav Kutnohorský, který pojal za manželku paní Mandalenu, a tím se stal švagrem Jana Šelakovského, který spálil v roce 1653 jeden svůj nedostavěný grunt, kterého se poté právě Kutnohorský se svou ženou ujali. Jednalo se o Dům U Černého orla na náměstí Viléma z Pernštejna. Dům měli manželé v držení až do roku 1696, kdy ho předali svému synovi.²⁰³

---

¹⁹² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 45.

¹⁹³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 167.

První žena Marta Peytrová roku 1663 zemřela a Václav Kule se podruhé oženil, proto pak dům přešel na jeho druhou ženu Dorotu.

¹⁹⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 173.

¹⁹⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

¹⁹⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 147.

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 200.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 214.

¹⁹⁹ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099.

²⁰⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 214.

²⁰¹ Tamtéž, s. 375.

²⁰² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 109.

²⁰³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 147.

Pouze v roce 1650 vlastnil Kutnohorský dům v ulici Kostelní s číslem popisným 104.²⁰⁴ Zemřel v roce 1696.²⁰⁵

Lysander Jakub Felix, z Ehrenfeldu

Syn hejtmana Jakuba Lysandra z Ehrenfeldu, který mimo jiné vlastnil dva spálené grunty na třídě Wilsonově pod číslem 422. Po otcově držení od roku 1677 přešly grunty na syna, který zde hospodařil v letech 1690 - 1699.²⁰⁶

Novoveselský Lukáš

Vlastnil dům číslo 65 v ulici Wilsonova v letech 1677 až 1693. Poté vlastnil dům jeho syn Antonín Novoveselský, a to pravděpodobně do roku 1724, kdy se objevil nový majitel Lorenc Gros.²⁰⁷ Zemřel patrně na počátku roku 1699.²⁰⁸

Daniel Pátek – řezník²⁰⁹

V letech 1691 - 1710 bydlel Daniel Pátek v ulici Štrosova v domě s číslem popisným 129, který získal za 200 kop.²¹⁰

Reinwetter František, z Rosenfeldu – sládek²¹¹

Dcera Jana Květoně Alžběta Anna si vzala za muže Františka Reinwettera z Rosenfeldu, který díky ní získal majetek na náměstí Viléma z Pernštejna, a to dům číslo 116 zvaný

---

²⁰⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 217.

²⁰⁵ Národní Archív, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1696.

²⁰⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 251-252.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 249.

²⁰⁸ NA, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1699.

Lukáš Novoveselský je pravděpodobně tatáž osoba jako Lukáš Veselský, kterého uvádím mezi osobami starších obecních. Tato informace není nijak podložena knihami Josefa Sakaře, ale podle informací, které se mi naskytly bych chtěla tuto informaci zmínit. V listině z roku 1699 se uvádí, že Lukáš Novoveselský tento rok či rok předchozí zemřel a Lukáš Veselský vlastnil jeden dům právě do roku 1699 a další zmínky o následujících letech ani u jednoho měšťana nejsou. Nikdy tyto osoby neseseděly spolu v jedné radě a v průběhu rychtářských let Lukáše Novoveselského, byl jednou rychtář zapsán jako Lukáš Veselský.

²⁰⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

²¹⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 425.

²¹¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 69.

Mydlářovský. Dům manželé drželi v letech 1684 - 1721 a následně ho předali synovi Janu Reinwetrovi.²¹² Mezi léty 1693 - 1721 držel František Reinwetter dům Sirůčkovský s číslem 64 na třídě Wilsonově. Pravděpodobně v roce 1721 zemřel, jelikož jeho žena Anna od tohoto roku držela dům sama až do roku 1726.²¹³ Povoláním byl Reinwetter sladovník, což byla součást cechu mlynářského, pekařského a perníkářského. Sladovníci ale prosili o odtrhnutí z tohoto cechu, a to se jim roku 1715 splnilo, když se majestátem Karla VI. osamostatnili.²¹⁴

Otec Františka Reinwettera se usadil v Přelouči, kam se dostal díky tomu, že se zde usídlil pluk hraběte z Puchheimu, ve kterém byl důstojníkem právě Františkov otec. Jan Reinwetter se oženil s dcerou tehdejšího primátora a sám se primátorem stal, a to v letech 1679 - 1693. Jan Reinwetter měl nejméně dva syny Františka, který přesídlil do Pardubic a pravděpodobně Štěpána, který byl přeloučským primátorem v letech 1700 - 1708. S příjmením Reinwetter později v Přelouči působili ještě další dva primátoři.²¹⁵

Růžička Zikmund Bernard – řezník²¹⁶

Zikmund Bernard Růžička vlastnil dům v ulici Bartolomějská, který měl číslo 91 a byl nazývaný jako dům Svatošovský. Vlastníkem domu byl v letech 1664 - 1722. Dům poté zdědil jeho syn František.²¹⁷ Zikmund B. Růžička zemřel patrně v roce 1685.²¹⁸

Souček Jan Řehoř – rybář²¹⁹

V ulici Zámecká si Jan Řehoř Souček se svou ženou Kateřinou koupili dům číslo 20, který se nazýval dům Poltovský. Koupí uskutečnili v roce 1650 a stálo je to 500 kop. Po smrti Součka zůstal dům jeho manželce. Jejich syn Václav Antonín Souček získal dům v roce 1693 a vlastnil ho až do roku 1712.²²⁰ Jan Souček si udržoval kamennou rybárnu na Lažankách, kde

---

²¹² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 145-146.

²¹³ Tamtéž, s. 249.

²¹⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 69.

²¹⁵ VOREL, Petr. *Dějiny města Přelouče*, 2 díl, s. 26-27 a 271.

²¹⁶ Tamtéž, s. 110.

²¹⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 165.

²¹⁸ NA, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1685.

²¹⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 119.

²²⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 188.

vlastnil tři čerény a dvě sítě.²²¹ Zemřel na počátku roku 1689 a při obnově konšelského sboru ho v tomto roce nahradil na postu konšela jeho syn Václav Antonín Souček.²²²

Souček Václav Antonín

Václav Antonín Souček vlastnil v letech 1684 - 1693 v ulici Zámecká se svou ženou Annou dům číslo 18. Dále v ulici Zámecká vlastnil dům Poltovský, který měl číslo popisné 20. Dům mu patřil v letech 1693 - 1712 a získal ho za 800 kop od své matky Kateřiny, která zde dříve bydlela se svým manželem Janem Řehořem Součkem.²²³ Manželé Součkovi v letech 1677 - 1685 vlastnili v ulici Arnoštova dům číslo 30, který byl jinak nazýván dům Bečičkovský, získali ho za 450 zl. rýnských hotových.²²⁴ V. Souček zemřel na počátku roku 1699.²²⁵

Stammicz Martin – jirchář²²⁶

Martin Stammicz se svou manželkou Alžbětou vlastnili dům číslo 56 na náměstí Viléma z Pernštejna, zvaný také dům Všetečkovský. Dům vlastnili v letech 1675 - 1708.²²⁷ V letech 1660 až 1678 vlastnil v ulici Bartolomějská dům číslo 85, jenž po něm vlastnil Václav Strnad.²²⁸ Po Václavu Ježkovi získal Jirchovnu, která se nalézala za Haldovským mostem. Manželé grunt vlastnili v letech 1667 - 1706. Martin Stammicz byl původem ze Štýrského města Maribor.²²⁹

Staněk Václav Josef – kramář²³⁰

V ulici Pernštejnská vlastnil v letech 1688 - 1695 dům číslo 40.²³¹ V letech 1695 až 1723 pobýval Staněk v domě číslo 53, který se jinak nazýval dům Výsadní a ležel na náměstí Viléma

---

²²¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 119.

²²² SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1105 a 1106.

²²³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 187-188.

²²⁴ Tamtéž, s. 198.

²²⁵ NA, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1699.

²²⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 126.

²²⁷ Tamtéž, s. 126.

²²⁸ Tamtéž, s. 160.

²²⁹ Tamtéž, s. 407.

²³⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 126.

²³¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 179.

z Pernštejna.²³² Se svou manželkou handlovali sukna ve svých krámech, na což ale neměli právo a pod hrozbou pokuty toho měli zanechat.²³³

Strnad Václav – řezník²³⁴

Václav Strnad se svou druhou ženou Alžbětou, dříve Philoponovou vlastnil dům na náměstí Viléma z Pernštejna s číslem 8, též zvaný také V Rochu. Ve vlastnictví ho manželé měli v letech 1654 - 1674.²³⁵ Na tomto náměstí vlastnil krátce Václav Strnad také grunt číslo 65, a to v letech 1675 - 1677.²³⁶ Na Žižkově náměstí byla soustředěna skupina gruntů označená písmeny A - E. Václav Strnad se zajímal o grunt A, ten si v roce 1687 odkoupil od obce, kde bývala chalupa za 6 kop. V roce 1691 grunt předal synovi, který měl stejné jméno jako jeho otec.²³⁷ Pouhé dva roky, a to 1674 - 1675, manželé vlastnili dům číslo 101 v Kostelní ulici.²³⁸ Na třídě Wilsonově s čísly popisnými 66 a 150 získali manželé grunt po Mikuláši Philoponovi. Ve vlastnictví ho drželi od roku 1639 až do roku 1655.²³⁹ Sám Strnad ještě vlastnil dům číslo 85 v ulici Bartolomějská, jenž získal za 306 kop a držel ho v letech 1678 - 1695.²⁴⁰

Šelakovský Jan – řezník²⁴¹

Martin Šelakovský si koupil roku 1631 dům za 1135 kop, který se nazýval U Černého orla, jenž ležel na náměstí Viléma z Pernštejna a měl číslo popisné 117. Dům byl v roce 1645 spálen a sám Jan, poté co dům od svého otce získal se nedostavěného gruntu zbavil ohněm v roce 1653. Po Janu Šelakovském získal grunt Václav Ferdinand Kutnohorský, Janův švagr.²⁴² V ulici Zelenobranské vlastnil Jan Šelakovský se svou ženou Salomenou dům s číslem 70 v letech 1648 až 1696. Dům získal za 770 kop se srážkou 175 kop za zpustlost. Po Janově smrti dům zůstal druhé ženě Rozyně, která zde žila s novým manželem sedlářem Jakubem ml.

---

²³² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 124.

²³³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 126.

²³⁴ Tamtéž, s. 110.

²³⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 143.

²³⁶ Tamtéž, s. 135.

²³⁷ Tamtéž, s. 299.

²³⁸ Tamtéž, s. 215.

²³⁹ Tamtéž, s. 250.

²⁴⁰ Tamtéž, s. 160.

²⁴¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

²⁴² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 147.

Hroznem až do roku 1750.²⁴³ Otec Jakuba Hrozna, jenž se jmenoval stejně, byl ve městě kostelníkem.²⁴⁴

Štoček Pavel

Pavel Štoček se svojí manželkou Annou vlastnili dům číslo 38 v ulici Pernštejnská v letech 1650 - 1674.²⁴⁵ Štoček v letech 1668 - 1682 zastával funkci městského rychtáře, následně do roku 1688 zastával funkci konšelskou.²⁴⁶ Zemřel v roce 1689.²⁴⁷

Tejnek Jan – řezník²⁴⁸

V oblíbené ulici Pernštejnské vlastnil dům i Jan Tejnek. Dům měl číslo popisné 42. Získal ho po svém otci Simeonu Tejnkovu, písaři sirotčímu, který ho vlastnil v letech 1629 - 1647. Při švédském obléhání byl v roce 1645 dům spálen. Jan Tejnek vlastnil dům dlouho, až do roku 1692. Dům následně přešel na Tejnkovu dceru Lidmilu, ta si ho ponechala až do roku 1708.²⁴⁹ Další majetek měl Tejnek se svou manželkou Annou Tejnkovou, dříve Honyšovou na Lažankách, kde manželé vlastnili dům číslo 59. I tento dům byl v roce 1645 vypálen. Tzv. starou cihelnu vlastnili manželé pouze do roku 1661.²⁵⁰ Jan Tejnek zemřel v roce 1689.²⁵¹

Trochopeus Václav Antonín

Na náměstí Viléma z Pernštejna získal Václav Antonín Trochopeus dům číslo 49 zvaný dům Kapounovský, a to odkazem od své matky Zuzany. Ve vlastnictví držel dům v letech 1688 - 1723.²⁵² Pouhé dva roky 1703 a 1704 měl Trochopeus se svou ženou Marií na náměstí dům číslo 65.²⁵³ Další vlastnictví manželé měli na třídě Wilsonově. Vlastnili dům číslo 72, a to

---

²⁴³ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 150.

²⁴⁴ SOkA Pardubice, AM Pce, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099.

²⁴⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 178.

²⁴⁶ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

²⁴⁷ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1105 a 1106.

²⁴⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

²⁴⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 180.

²⁵⁰ Tamtéž, s. 394.

²⁵¹ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1105 a 1106.

²⁵² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 117.

²⁵³ Tamtéž, s. 135.

v letech 1710 až 1713.²⁵⁴ Následně od roku 1723 získal za 800 kop opět na náměstí Viléma z Pernštejna dům číslo 61. Vlastnil ho až do roku 1757. Dům byl roku 1751 zničen ohněm.²⁵⁵

Veselský Lukáš

Lukáš Veselský získal darem od své manželky Markéty Hlavové dům v číslo 9 v ulici Pernštejnské. Dům vlastnil v letech 1644 - 1699.²⁵⁶

Volf Jan Jiří, z Krigsfeldu

Dům číslo 53 na náměstí Viléma z Pernštejna vlastnil v letech 1622 - 1665 Pavel Volf z Krigsfeldu,²⁵⁷ rodák z Nového Města pražského,²⁵⁸ otec Jana Jiřího Volfa. Jan Jiří Volf byl nejmladší syn Pavla Volfa, za manželku měl Annu. Tento grunt vlastnil v letech 1665 - 1687.²⁵⁹ Roku 1665 zdědil po svém otci zahrádku, která zbyla z domu Vlčkovského na Žižkově náměstí. Ještě v době, kdy byl vlastníkem jeho otec zde stál plnohodnotný dům, který byl v roce 1639 spálen. Přes úsek spáleniště byla postavena cesta, která vedla do ulice Karlovy. Po Janu Jiřím Volfovi vlastnil zahradu jeho syn Samuel Volf z Krigsfeldu.²⁶⁰

Jan Jiří Volf vlastnil ještě jeden dům v ulici Štrossova, který měl číslo 108. Opět ho získal po svém otci, jenže byl také koncem roku 1645 pobořen a spálen. Na místě byla vystavěna stodola. Jeho syn Samuel ze stodoly vystavěl chalupu a vlastnil ji až do roku 1720. Chalupu poté zdědil Samuelův syn Jan.²⁶¹

---

²⁵⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 256.

²⁵⁵ Tamtéž, s. 131.

²⁵⁶ Tamtéž, s. 168.

²⁵⁷ Tamtéž, s. 123.

²⁵⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 39.

²⁵⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 123.

Obnovovací listina z roku 1677 uvádí, že Jan Jiří Volf zemřel v roce 1677, nebo v roce 1676, avšak v této radě ještě zasedl. Sakař ale v 2 díle dějin Pardubic uvádí, že dům na náměstí Viléma z Pernštejna číslo 53 vlastnil s manželkou Annou až do roku 1687. Buďto se jedná o shodu jmen, ale pravděpodobně Jan Jiří Volf zemřel v roce 1677 a manželka dům vlastnila dále sama právě až do roku 1687.

²⁶⁰ Tamtéž, s. 299.

²⁶¹ Tamtéž, s. 420.

Volf Matěj Šťastný, z Krigsfeldu

V ulici Pernštejská získal darem od svého otce Pavla Volfa z Krigsfeldu dům číslo 37. S manželkou Juditou měli dům ve vlastnictví od roku 1653 do roku 1697.²⁶² Zemřel pravděpodobně v počátcích roku 1696.²⁶³

Ždánský Tomáš – sládek²⁶⁴

Tomáš Ždánský povoláním sládek vlastnil se svou ženou Kateřinou dům se sladovnou v ulici Kostelní. Sladovnu vlastnili od roku 1649 do roku 1716. Roku 1687 nechal Tomáš Ždánský povolat na radnici celý cech pekařský a jako relator napomenul cech, aby pekli chleba podle určené taxy a nezmenšovali ho.²⁶⁵

5.3 Starší obecní

Bělský Pavel – soukeník²⁶⁶

Syn Jana Bělského Pavel držel v letech 1675 - 1693 dům na náměstí Viléma z Pernštejna s číslem 59.²⁶⁷ V roce 1693 se přestěhoval do ulice Zámecká do domu číslo 17, který koupil za 1025 zl. rýn., jenž se nazýval Nárožní a pobýval zde do roku 1704.²⁶⁸ Dále v roce 1693 koupil i dům zvaný Faltisovský na třídě Wilsonově, který držel do roku 1699. Po něm dům převzal Václav ml. Šafařík, zeť Bělského, který zde hospodařil do roku 1701.²⁶⁹

---

²⁶² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 177.

²⁶³ NA, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1696.

²⁶⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 222.

²⁶⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 77-78.

²⁶⁶ Tamtéž, s. 126.

²⁶⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 129.

²⁶⁸ Tamtéž, s. 186.

²⁶⁹ Tamtéž, s. 243.

Čermák Jan – krejčí²⁷⁰

Na náměstí Viléma z Pernštejna vlastnil Jan Čermák se svou ženou Kateřinou dům číslo 58 v letech 1678 - 1693.²⁷¹ Dále manželé vlastnili grunt číslo 13 na Žižkově náměstí, který si drželi mezi lety 1661 - 1688, následujícím vlastníkem byl Čermákův zeť Jakub Ježek.²⁷²

Drahný Jan

Přední fišmistr Jan Drahný, působil v letech 1658 - 1666 se svou ženou Zuzanou v ulici Zámecká v domě, jenž se nazývá Janthovský.²⁷³

Fiala Jan – švec²⁷⁴

Jan Fiala se svou ženou Lidmilou vlastnili na Lažankách dům šenkovní, sloučený ze tří gruntů, jež manželé získali od pana Jakuba Třísky, ale nevíme přesně, v jakém roce k předání došlo. Dům drželi do roku 1692, kdy ho koupila paní Lidmila Fidlerová, později Havelová a spojila ho se svým gruntem.²⁷⁵

Holub Rudolf

Od své macechy Kateřiny Holubové, dříve Zabloudilové, získal darem dům číslo 69 v ulici Zelenobranská, kde hospodařil v letech 1687 - 1736.²⁷⁶

Jelínek Jakub – krejčí

Jakub Jelínek vlastnil dům v ulici Zelenobranská mezi léty 1687 - 1712.²⁷⁷ Od roku 1687 držel Jelínek grunt pustý nazývaný Sedlářovský, zapsaný pod čísly 14 a 15 v ulici Labská a nechal si ho do roku 1689.²⁷⁸ Po Janu Skalickém získal Jelínek se svou ženou Juditou dům

---

²⁷⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 55.

²⁷¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 128.

²⁷² Tamtéž, s. 293.

²⁷³ Tamtéž, s. 193.

²⁷⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 144.

²⁷⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 392-393.

²⁷⁶ Tamtéž, s. 149.

²⁷⁷ Tamtéž, s. 155.

²⁷⁸ Tamtéž, s. 361.

U Zlaté růže, jak se nazýval, který stál v ulici Wilsonova. Manželé drželi dům v letech 1699 - 1701.²⁷⁹

Ježek Jakub – krejčí²⁸⁰

V ulici Pernštejnská vlastnil Jakub Ježek dům Šmidlovský v letech 1665 - 1691.²⁸¹ Se svou ženou Alžbětou, jež byla dcera Jana Čermáka, vlastnil grunt číslo 13 na Žižkově náměstí v letech 1688 - 1703.²⁸² Dále držel Ježek dům číslo popisné 110, který ležel na Wernerově nábřeží a vlastnil ho mezi léty 1698 - 1712.²⁸³

Klos Baltazar – tlumočník

Baltazar Klos se svou ženou Lidmilou a poté s Annou vlastnil dům s číslem popisným 64 na náměstí Viléma z Pernštejna, jenž měl v držení v letech 1647 - 1663.²⁸⁴

Kolářský Jiří – kožišník²⁸⁵

V ulici Arnoštova se nacházel dům číslo 30, jinak zvaný Bečičkovský, který Jiří Kolářský vlastnil v letech 1695 - 1742 a získal ho za 656 kop, ze kterých bylo ještě 20 kop sraženo za zpustlost.²⁸⁶

Kraus Jan – barvíř

Jan Kraus vlastnil v letech 1698 - 1722 dům číslo 60 na náměstí Viléma z Pernštejna, který se také nazýval U Bílého koníčka.²⁸⁷ V roce 1671 odkoupil za 525 kop od své tchýně dům Jirchářovský, který se nacházel na Bělobranském náměstí. Jan Kraus se svou ženou Marií drželi

---

²⁷⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 253.

²⁸⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 55.

²⁸¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 174.

²⁸² Tamtéž, s. 293.

²⁸³ Tamtéž, s. 204.

²⁸⁴ Tamtéž, s. 135.

²⁸⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 43.

²⁸⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 198.

²⁸⁷ Tamtéž, s. 130.

dům do roku 1706.²⁸⁸ Další majetek držel Kraus na Lažankách, a to v letech 1671 - 1740 stodolu barvířskou.²⁸⁹ Syn Jana Krause se učil v dílně svého otce stejnému řemeslu a sám Kraus byl do roku 1714 cechmistrem.²⁹⁰

Kučera Maxmilián – chirurg²⁹¹

V ulici Zámecká získal M. Kučera dům číslo 23, a to za 900 kop, a držel ho v letech 1693 - 1722. Po Maxmiliánu Kučerovi přešel dům opět za 900 kop na Václava Maurice, zetě, který zde pobýval s manželkou Antoníí až do roku 1743.²⁹² V roce 1690 získal grunt na třídě Wilsonově za 300 kop míšeňských. Podmínkou bylo, že Kučera dá 60 kop hned a zbytek bude splácet po 10 kopách ročně. Grunt číslo 66 na Wilsonově třídě si udržel do roku 1697.²⁹³

Marle Kašpar – řezník²⁹⁴

Kašpar Marle pocházející z Hradce Králové, si vzal Annu Opavskou, která již byla vdovou. Spolu vlastnili v letech 1661 - 1707 dům v ulici Kostelní s číslem 99, který od své ženy získal za to, že do rodiny přijal právě narozenou dcerku z Annina prvního manželství. Od roku 1707 do roku 1711 vlastnily dům dcery Kašpara Marleho Marie a Kateřina.²⁹⁵ V ulici Wilsonova si odkoupil dům zvaný Hersanovský, který získal jako spáleniště a nechal zde vystavět dvůr a držel ho od roku 1672 až do 1712.²⁹⁶

---

²⁸⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 355.

²⁸⁹ Tamtéž, s. 398.

²⁹⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 10-11.

²⁹¹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 250.

²⁹² Tamtéž, s. 191.

²⁹³ Tamtéž, s. 250.

²⁹⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 110.

²⁹⁵ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 213-214.

²⁹⁶ Tamtéž, s. 270.

Nanka Jiří – zámečník²⁹⁷

V ulici Arnoštova získal Jiří Nanka po svém otci Janovi dům s číslem 31, který držel v letech 1673 - 1721.²⁹⁸ Dále měl Nanka v držení grunt číslo 71 v ulici Wilsonova, jenž mu patřil v letech 1689 - 1710.²⁹⁹

Podhorský Gabriel – mlynář

Zmínka o Gabrielu Podhorském spočívá v tom, že roku 1682 žaloval tento mlynář na svého kolegu hejtmanovi Jakubu Bohuslavovi Lysandrovi, že Čermákovou vinnou byl mlýn zatopen, a tím vznikly velké škody.³⁰⁰

Reysik Václav – zedník, malíř³⁰¹

Na náměstí Viléma z Pernštejna získal Václav Reysik od své druhé ženy Roziny, vdovy po panu Valentýnu Žaludovi, dům číslo jedna, který mu náležel v letech 1654 - 1669. Dalším majitelem domu se stal Jan Jiří Drahný Nechanický, jenž byl v té době snoubencem Anny Roziny Žaludové, kterou Reysik přijal za svou dceru.³⁰² Mezi lety 1665 - 1707 vlastnili manželé dále grunt číslo 28 v ulici Arnoštova.³⁰³ Václav Reysik maloval erby a reliéfy.³⁰⁴ V roce 1662 byl při opravě Zelené brány Reysik povolán na vyzdobení zdí a také k pracím stavebním.³⁰⁵

Tureček Václav – chirurg

Václav Tureček pocházel z Vysokého Mýta, vzal si vdovu Lidmilu a v letech 1661 - 1676 společně vlastnili dům číslo 46 v ulici Pernštejská.³⁰⁶ Zemřel v průběhu roku 1682, anebo na počátku roku 1683.³⁰⁷

---

²⁹⁷ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 165.

²⁹⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 199.

²⁹⁹ Tamtéž, s. 255.

³⁰⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 71.

³⁰¹ Tamtéž, s. 59.

³⁰² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 108.

³⁰³ Tamtéž, s. 196.

³⁰⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 5. díl, s. 59.

³⁰⁵ Tamtéž, s. 139.

³⁰⁶ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4. díl, s. 184.

³⁰⁷ NA, NM, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1683.

Zvěřina František

I když František Zvěřina zasedal jako starší obecní, tak v žádném díle Dějin Pardubic nad Labem od Josefa Sakaře o něm není zmínka.

5.4 Rychtář

Pátek Samuel

Samuel Pátek vlastnil v ulici Zámecká dům číslo 18, který si držel v letech 1693 - 1721. Dům získal za 700 kop. Následně dům vlastnil Samuelův syn Jiří Pátek a ten vlastnil dům do roku 1748 i syn Jiřího Pátka Jan získal dům a držel si ho do roku 1773.³⁰⁸ Samuel Pátek vlastnil dále dům na náměstí Bělobranském s číslem 9, který byl nazýván Dům podle šranku. Dům získal v roce 1677 ale není jasné, do kdy mu dům náležel. Následujícím vlastníkem byl František Pátek, který měl dům do roku 1727.³⁰⁹ Samuel Pátek patřil do cechu mlynářského, pekařského, perníkářského a sladovnického ale není zjištěno, jakým řemeslem se živil.³¹⁰

---

³⁰⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny, 4 díl*, s. 187.

³⁰⁹ Tamtéž, s. 350.

³¹⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny, 5 díl*, s. 82.

Závěr

Práce si kladla za úkol představit a zrekonstruovat personální složení konšelského sboru a vedlejších orgánů městské samosprávy. Mezi léty 1670 - 1700 však máme k dispozici ve státním okresním archívu Pardubice v části archív města Pardubice pod purkmistrovským úřadem v kartonu číslo čtyři uchovaných pouze pět obnov.³¹¹ Avšak nahlédneme-li do jiných pramenů, týkajících se nějakým způsobem městské rady, můžeme narazit na další obnovy. Například v manuálu městských radních se nachází renovace z roku 1681, která není uložena v kartonu purkmistrovského úřadu.³¹² Při návštěvě pobočky Národního archívu v Praze jsem kromě těchto šesti obnov narazila na dalších osm, tudíž se během těchto 31 let obnovila městská rada pravděpodobně celkem čtrnáctkrát.³¹³ Nicméně ani to mi k vypracování složení městské rady pro každý rok nestačilo, a tak jsem nahlédla i do jiných pramenů, které se nacházejí ve Státním okresním archívu v Pardubicích. Jednalo se o Městský počet, knihy číslo D3³¹⁴ a D4,³¹⁵ knihu trhovou (Zelenou) číslo 57³¹⁶ a mnoho listin, jež byly zaslány purkmistrům nebo primátorům ohledně proseb či stížností na své okolí.³¹⁷ U těchto pramenů jsem nahlížela na to, komu a kdy byl list doručen. I tak jsou roky 1690 - 1692, 1697 a 1700 neúplné i ve sboru konšelském, a tak jsem informace oddělila a kurzívou zaznamenala jména, u kterých se domnívám, že tyto osoby do rady zasedly. V takovém případě jsem vycházela z obnov, které proběhly v předchozím a následujícím roce.

Ačkoliv je zaznamenáno v archívech pouze čtrnáct obnov, tak se skoro každý rok rada v nepatrném množství členů obměnila, převážně ve funkci starších obecních. Tato problematika se může vysvětlit několika způsoby, buďto daný měšťan onemocněl a musel být nahrazen, další možnou příčinou bylo úmrtí, nebo se prostě v letech 1670 až 1700 obnovila rada vícekrát, ale tyto zápisy se nedochovaly, nebo se nacházejí úplně v jiných materiálech. Další možnou příčinou mohlo být to, že se radní rozhodl opustit svůj post, a tak byl nahrazen někým jiným, ale myslím si, že takové jednání a stálé prohazování členů se v radě netrpělo a radní musel setrvat na své pozici alespoň do další obnovy.

---

³¹¹ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, karton 4, inv. č. 1099 - 1106.

³¹² SOkA Pce, AM Pce, Manuál pardubických radních, inv. č. 81.

³¹³ NA, NM, karton 628, sig. P9/24.

³¹⁴ SOkA Pce, AM Pce, kniha městských počtů D3, 1668 - 1671.

³¹⁵ SOkA Pce, AM Pce, kniha městských počtů D4, 1672 - 1673.

³¹⁶ SOkA Pce, AM Pce, kniha trhová č. 57 (Zelená), 1605 - 1699.

³¹⁷ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, karton 3 nebo karton 6.

Průběh ceremoniálu je zrekonstruovaný, jak už jsem v textu zmiňovala ze dvou druhů pramenů, ze zápisů volenců, které značí průběh obnovy městské rady a z oficiálních dokumentů, které se zasílali české komoře ke schválení. Tyto dokumenty poukazují na to, jak v 17. století probíhala skutečná obnova v Pardubicích, jaké měl kdo pravomoci a pořadí, ve kterém byla volba uskutečněna. Pardubickou obnovu pak můžeme porovnat s všeobecně známými informacemi o obnovách městské rady a poukázat na to, jaké mohly nastat situace i jejich možné vyřešení.

I když se každý rok rada nepatrně měnila, tak i přesto se mnoho měšťanů v radě neproměnilo. Konšelů se během tohoto období prostrídalo třicet šest, z toho tři se vystřídali na postu primátorském. Rychtářů se do funkce dostalo pět a obecních starších sedmnáct. Důchodních se ve městě prostrídalo během let 1670 - 1700 pět a čtyři písaři sirotčí,³¹⁸ stejně tak i písařů městských.³¹⁹ I když u správce peněz skutků milosrdných nebo slanaře se v přílohách objevuje mnoho neznámého, tak podle předchozích a následujících obnov to vypadá, že se během těchto 31 let vystřídali pouze dva slanaři a čtyři správci peněz milosrdných.³²⁰ Když nahlédneme na post hejtmána panství, tak ani tady se moc změn neudálo, hejtmané se vystřídali čtyři.³²¹

O všech osobách v postavení konšelů, starších obecních či rychtářů se daly dohledat informace v podobě bydlení, příbuzných, manželky či manželek a povolání. Kromě dvou případů známe vždy alespoň některou z těchto informací, které jsou zapsány v páté kapitole medailony. Medailony nám také naznačují finanční stránku členů městské samosprávy, díky cenám, za které si odkupovaly domy nebo grunty. Měšťané také mezi sebou hojně uzavíraly sňatky, kdy konšelé, či ostatní úředníci provdávali své sestry nebo dcery někomu ze svých kolegů, aby tak mělo jejich slovo větší váhu v městské radě. Kromě toho také zasedali v jedné radě i dva členové rodiny, což se považovalo za zakázané.³²²

O původu členů městské samosprávy toho moc nevíme. Vysvětlením by mohlo být to, že většina opravdu pocházela z Pardubic, a tak to není poznamenáno, tím pádem se původ uvádí jenom u těch osob, které se do Pardubic přistěhovali z jiného města. V tomto případě se mezi

---

³¹⁸ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, karton 4, inv. č. 1099 – 1106 také: NA, NM, karton 628, sig. P9/24.

³¹⁹ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2. díl, s. 55-61.

³²⁰ SOkA Pce, AM Pce, Purkmistrovský úřad, karton 4, inv. č. 1099 – 1106 také: NA, NM, karton 628, sig. P9/24.

³²¹ SMOLÍK, J. *Hejtmané panství Pardubického*, s. 559-560.

³²² SAKAŘ, J. *Dějiny*, 4 a 5. díl.

osobami městské samosprávy objevily měšťané, kteří přišli z Hradce Králové, Vysokého Mýta, Štýrského města Maribor a sám primátor Jan Antonín Havele byl původem Němec.³²³

Práce má několik zajímavých parametrů, o které by mohla být potenciálně rozšířena. Jelikož jsou zápisy obnov v Národním archívu ucelené pro celé panství, tak by bylo možné se věnovat zápisům ze všech měst pardubického panství a tím rozšířit celou tuto problematiku. Práce by mohla poukázat i na obnovy městských rad v jiných komorních městech, kde by mohla býti vyzdvihnuta práce volenců, která se s královskými městy pravděpodobně dost liší, a tak by stálo za to zjistit, zda měli volenci ve všech komorních městech stejnou pozici při obnovovacím ceremoniálu.

---

³²³ SAKAŘ, J. *Dějiny, 4 a 5. díl.*

Seznam pramenů a literatury

Prameny

Národní archiv

Nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653-1703

Státní okresní archiv Pardubice

AM Pardubice, kniha městských počtů D3 (1668 - 1671)

AM Pardubice, kniha městských počtů D4, účty obecní města Pardubic nad Labem 1672 - 1673

AM Pardubice, kniha trhová (Zelená) č. 57

AM Pardubice, Manuál pardubických radních, inv. č. 81

AM Pardubice, Radní protokol (1682 – 1691), kniha 51.

AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099 - 1115

AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 6, inv. č. 1229 - 1266

Literatura

BŮŽEK, Václav, Josef GRULICH a Zdeněk BEZECNÝ. *Společnost českých zemí v raném novověku: struktury, identity, konflikty*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2010. Česká historie. ISBN 978-80-7422-062-3.

ŘURČANSKÝ, Marek. *Česká města a jejich správa za třicetileté války: zemský a lokální kontext*. Praha: Karolinum, 2013, ISBN 978-80-246-2255-2.

ŘURČANSKÝ, Marek: Obnovování městských rad v českých královských městech v letech 1624-1636. In: *Osm set let pražské samosprávy*. (DP XXI.) Praha 2002.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, Jan JANÁK a Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-906-5.

HRDLIČKA, Josef: Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách. In: *Člověk a sociální skupina ve společnosti raného novověku*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2007, Opera historica. ISBN 978-80-7394-020-1.

JUNEK, J. Stavební vývoj Pardubic. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Vavřík, Zdeněk. Praha: Václav Horký, 1940.

MÁCOVÁ, Libuše: Městská správa v Táboře na počátku 17. století, In: *Sborník k 550. výročí vzniku města*. CRKOVSKÝ, František. Tábor: Muzeum husitského revolučního hnutí, 1970.

MENDELOVÁ, Jaroslava: Rada nového města pražského v letech 1600-1650. In: *Pražský sborník historický 29*, 1996.

PALEČEK, Jiří. Pardubice po rozvratu za třicetileté války: dle "*Dějiny Pardubic nad Labem*" Josef Sakař, r. 1923. Pardubice: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2013. Vlastivědné lístky Pardubicka.

PODDANÁ, Jana. Poválečná obnova komorního města Pardubice ve světle městské knihy trhové a možnosti jejího využití jako historického pramene. In: *Historická Olomouc. Konec švédské okupace a poválečná obnova ve 2. polovině 17. století*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci 13, 2002.

RAK, Petr. *Správa města Kadaně v letech 1465-1620*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2014. Acta Universitatis Purkynianae Facultatis Philosophicae, 14. ISBN 978-80-88013-05-1.

SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 1. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1920.

SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 2. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1924.

SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 4. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1930.

SAKAŘ, Josef. *Dějiny Pardubic nad Labem*, 5. díl. V Pardubicích: Nákladem města Pardubic, 1935.

SIGLOVÁ Tereza. Zadlužení usedlostí městeček pardubického panství za třicetileté války a poválečná obnova. In: *Theatrum historia: sborník prací Katedry historických věd Fakulty filozofické Univerzity Pardubice*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2015,16, ISSN 1802-2502.

SMOLÍK, Josef. Hejtmané panství Pardubického. In: *Památky archeologické IX*. Praha: Československá akademie věd, 1874.

SMOLOVÁ, Věra: Rada starého města pražského v letech 1650-1715. In: *Pražský sborník historický 24*, 1991.

STEHLÍKOVÁ, Barbora. *Hospodaření poddanského města Pardubice v letech 1530-1590 ve světle knih počtů*. Diplomová práce, Pardubice, 2015.

ŠEBEK, František. *Dějiny Pardubic*. Pardubice: Městský národní výbor, 1990. ISBN 80-900069-1-4.

ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. Pardubice: Helios – Jiří Razskazov, 2016. ISBN 978-80-85211-38-2.

TICHÝ, Josef. Nástin dějin města. In: *Pardubice 1940. Sborník k 600letému povýšení Pardubic na město*. Vavřík, Zdeněk. Praha: Václav Horký, 1940.

VOREL, Petr. *Dějiny města Přelouče*. Přelouč: Město Přelouč, 2002. ISBN 80-238-8800-5.

WINTER, Zikmund. *Kulturní obraz českých měst: život veřejný v XV. a XVI. věku*. V Praze: Matice česká, 1890.

WINTER, Zikmund. *Zlatá doba měst českých*. Praha: Odeon, 1991.

Přílohy

1670	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Jan starší Klebsatle	
Václav Kule	Starší obecní:
Václav Ježek	Jan mladší Klebsatle
Jan Tejnek	Kašpar Marle
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Tureček
Tobiáš Čáslavský	František Albrecht Fidler
Jan Řehoř Souček	Jan Drahný
Tomáš Ždánský	Jakub Ježek
Jiří Josef Jelínek	
Jan Jiří Volf	Správce špitálů:
Jan Antonín Havele	Lukáš Veselský
	Albrecht Šrůtek
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař sirotčí:
	Václav mladší Kutnohorský
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	Martin Štejnský
Správce peněz skutků milosrdných:	Jan Chocenský
Jan Řehoř Souček	Jan Jíčinský
	Jakub Hrozen
Hospodáři dvora:	Jan Viktorín
Daniel Vacena	Daniel Pátek
Matěj Volf	

324

³²⁴ SOKA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 4, inv. č. 1099.

1671	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček ³²⁵
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Jiří Josef Jelínek
Václav Ferdinand Kutnohorský	Lukáš Veselský
Tobiáš Čáslavský	Václav Strnad
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	František Albrecht Fidler
Jan Jiří Volf	Jan Holub ³²⁶
Jan Antonín Havele	
Jan Daniel Frodle	Správce špitálů:
Jan Klebsatle ³²⁷	?
	?
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
Václav Josef Staněk ³²⁸	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Matěj Volf	?
Šimon Rakovnický ³²⁹	

³²⁵ SOkA Pardubice, AM Pardubice, kniha městských počtů D3 (1668-1671), s. 457.

³²⁶ Tamtéž, s. 455.

³²⁷ Tamtéž, s. 452.

³²⁸ Tamtéž, s. 456 a 473.

³²⁹ Tamtéž, s. 478.

1672	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček ³³⁰
Václav Kůle	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Jiří Josef Jelínek
Václav Ferdinand Kutnohorský	Kašpar Marle
Tobiáš Čáslavský	František Albrecht Fidler
Jan Řehoř Souček	Jan Holub
Tomáš Ždánský	Václav Reysik
Jan Jiří Volf	Jan Fiala ³³¹
Jan Antonín Havele	
Jan Klebsatle	Správce špitálů:
Lukáš Veselský ³³²	?
	?
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička ³³³	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
Václav Josef Staněk ³³⁴	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Matěj Volf	?
Šimon Rakovnický ³³⁵	

³³⁰ SOKA Pardubice, AM Pce, kniha městských počtů D4, účty obecní města Pardubic nad Labem 1672, s. 33.

³³¹ Tamtéž, s. 31.

³³² Tamtéž, s. 28.

³³³ Tamtéž, s. 32.

³³⁴ Tamtéž, s. 48.

³³⁵ Tamtéž, s. 34.

1673	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček ³³⁶
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Jiří Josef Jelínek
Václav Ferdinand Kutnohorský	František Albrecht Fidler
Tobiáš Čáslavský	Kašpar Marle
Jan Řehoř Souček	Jan Holub
Tomáš Ždánský	Václav Reysik
Jan Jiří Volf	Jan Fiala ³³⁷
Jan Antonín Havele	
Jan Klebsatle	Správce špitálů:
Lukáš Veselský ³³⁸	?
	?
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička ³³⁹	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
Václav Josef Staněk ³⁴⁰	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Matěj Volf	?
Šimon Rakovnický ³⁴¹	

³³⁶ SOKA Pardubice, AM Pce, kniha městských počtů D4, účty obecní města Pardubic nad Labem 1673, s. 34.

³³⁷ Tamtéž, s. 33.

³³⁸ Tamtéž, s. 29.

³³⁹ Tamtéž, s. 34.

³⁴⁰ Tamtéž, s. 34.

³⁴¹ Tamtéž, s. 36.

1674	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický ³⁴²	Pavel Štoček
Václav Ježek	
Lukáš Veselský ³⁴³	Starší obecní:
Zikmund Bernard Růžička ³⁴⁴	?
Václav Kule	?
Tobiáš Čáslavský ³⁴⁵	?
Jan Tejnek ³⁴⁶	?
Jan Řehoř Souček	?
Jan Jiří Volf	?
Jan Klebsatle ³⁴⁷	
František Albrecht Fidler	Správce špitálů:
Jan Antonín Havele ³⁴⁸	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

³⁴² SOKA Pardubice, AM Pce, kniha trhová (Zelená) č. 57, s. 469.

³⁴³ Tamtéž, s. 458, 438.

³⁴⁴ Tamtéž, s. 431.

³⁴⁵ Tamtéž, s. 448-449.

³⁴⁶ Tamtéž, s. 457.

³⁴⁷ Tamtéž, s. 468, 470, 475.

³⁴⁸ Tamtéž, s. 481, 519.

1675	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Jan Holub
Václav Ferdinand Kutnohorský	Jan Šelakovský
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	Václav Tureček
Jan Jiří Volf	Martin Stammicz
Jan Antonín Havele	Gabriel Podhorský
Jan Klebsatle	
František Albrecht Fidler	Správce špitálů:
Zikmund Bernard Růžička	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

349

³⁴⁹ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1678, obnovení úřadu konšelského 1675.

1676	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Kašpar Marle
Václav Ferdinand Kutnohorský	Jan Holub
Jan Řehoř Souček	Jan Šelakovský
Tomáš Ždánský	Václav Tureček
Jan Jiří Volf	Martin Stammicz
Jan Antonín Havele	Gabriel Podhorský
Jan Klebsatle	
František Albrecht Fidler	Správce špitálů:
Zikmund Bernard Růžička	Jiří Josef Jelínek
	Matěj Volf
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař Siroťci:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	Daniel Pátek
Správce peněz skutků milosrdných:	Jan Jičínský
Jan Řehoř Souček	Jakub Hrozen
	Jan Klemens
Hospodáři dvora:	Matěj Šafařík
Tobiáš Čáslavský	Nykodem Kraus
Adam Racek	

350

1677	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Kašpar Marle
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Tureček
Jan Řehoř Souček	Václav Josef Staněk
Tomáš Ždánský	Martin Stammicz
Jan Antonín Havele	Gabriel Podhorský
Jan Klebsatle	Nykodem Kraus
František Albrecht Fidler	
Zikmund Bernard Růžička	Správce špitálů:
Tobiáš Čáslavský	Jiří Josef Jelínek
	Pavel Libický
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	Daniel Pátek
Správce peněz skutků milosrdných:	Jakub Hrozen
Jan Řehoř Souček	Jan Jičínský
	Jan Klemens
Hospodáři dvora:	Pavel Vondráček
Jan Holub	Jiří Kalivoda
Adam Racek	

351

1678	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Kule	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ježek	Kašpar Marle
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Tureček
Jan Řehoř Souček	Václav Josef Staněk
Tomáš Ždánský	Jan Holub
Jan Antonín Havele	Martin Stammicz
Jan Klebsatle	Gabriel Podhorský
František Albrecht Fidler	
Zikmund Bernard Růžička	Správce špitálů:
Tobiáš Čáslavský	Jiří Josef Jelínek
	Pavel Libický
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	Daniel Pátek
Správce peněz skutků milosrdných:	Jakub Hrozen
Jan Řehoř Souček	Jan Jičínský
	Jan Klemens
Hospodáři dvora:	Pavel Vondráček
Jan Holub	Jiřík Kalivoda
Adam Racek	

352

1679	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Kule	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Kašpar Marle
Václav Ferdinand Kutnohorský	Jan Holub
Jan Řehoř Souček	Václav Tureček
Jan Klebsatle	Václav Josef Staněk
František Albrecht Fidler	Václav Strnad
Zikmund Bernard Růžička	Martin Stammicz
Jan Antonín Havele	
Tomáš Ždanský	Správce špitálů:
Tobiáš Čáslavský	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Jan Řehoř Souček	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

353

³⁵³ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1679.

1680	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	?
Jan Řehoř Souček	?
Tomáš Ždánský	?
Jan Habel	?
Jan Klebsatle	?
Tobiáš Čáslavský	?
Václav Kule	
František Albrecht Fidler	Správce špitálů:
Zikmund Bernard Růžička	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Jan Řehoř Souček	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

354

1681	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	Jan Holub
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	Václav Josef Staněk
Jan Antonín Havele	Václav Strnad
Jan Klebsatle	Martin Stammicz
František Albrecht Fidler	?
Zikmund Bernard Růžička	
Tobiáš Časlavský	Správce špitálů:
Jan Bělský	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

355

1682	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Pavel Štoček
Václav Ferdinand Kutnohorský	
Jan Řehoř Souček	Starší obecní:
Tomáš Ždánský	Jan Holub
Jan Antonín Havele	Kašpar Marle
Jan Klebsatle	Václav Tureček
František Albrecht Fidler	Václav Josef Staněk
Zikmund Bernard Růžička	Václav Strnad
Tobiáš Čáslavský	Martin Stammicz
Jan Bělský	
Václav Ježek	Správce špitálů:
Jan Tejnek	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

356

³⁵⁶ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1683.

1683	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Skalický	Lukáš Novoveselský
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	Tobiáš Čáslavský
Jan Řehoř Souček	Jan Holub
Tomáš Ždánský	Kašpar Marle
Jan Antonín Havele	Martin Stammicz
Jan Klebsatle	Václav Strnad
František Albrecht Fidler	Jiří Nanka
Zikmund Bernard Růžička	
Jan Bělský	Správce špitálů:
Pavel Štoček	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

357

³⁵⁷ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1683.

1684	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
František Albrecht Fidler	
Jan Bělský	Starší obecní:
Pavel Štoček	Tobiáš Čáslavský
Jan Holub	Kašpar Marle
Zikmund Bernard Růžička	Václav Strnad
Václav Ježek	Martin Stammicz
Jan Tejnek	Jan Kraus
Václav Ferdinand Kutnohorský	Matěj Volf
Jan Řehoř Souček	
Tomáš Ždánský	Správce špitálů:
Jan Klebsatle	?
	?
Důchodní:	
Zikmund Bernard Růžička	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

358

³⁵⁸ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1685.

1685	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Strnad
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	Martin Stammicz
František Albrecht Fidler	Daniel Pátek
Jan Bělský	František Zvěřina
Pavel Štoček	Jiří König
Jan Šelakovský	
Tobiáš Čáslavský	Správce špitálů:
Jiří Josef Jelínek	?
	?
Důchodní:	
Václav Antonín Souček	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

359

³⁵⁹ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1685.

1686	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
Jiří Josef Jelínek	
Václav Ježek	Starší obecní:
Jan Tejnek	Václav Strnad
Václav Ferdinand Kutnohorský	Kašpar Marle
Jan Řehoř Souček	Martin Stammicz
Tomáš Ždánský	Daniel Pátek
Jan Bělský	Jiří König
Pavel Štoček	František Zvěřina
Jan Šelakovský	
Tobiáš Čáslavský	Správce špitálů:
František Albrecht Fidler	Jiří Josef Jelínek
	Pavel Libický
Důchodní:	
Václav Antonín Souček	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Jan Řehoř Souček	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

360

³⁶⁰ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1687.

1687	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Strnad
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	Martin Stammicz
Jan Bělský	Daniel Pátek
Pavel Štoček	Jiří König
Jan Šelakovský	František Reinwetter
Tobiáš Čáslavský	
Jiří Josef Jelínek	Správce špitálů:
Matěj Volf	Jan Bělský
	Pavel Libický
Důchodní:	
Václav Antonín Souček	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Jan Řehoř Souček	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

361

³⁶¹ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1687.

1688	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
Václav Ježek	
Jan Tejnek	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	Václav Strnad
Jan Řehoř Souček	Kašpar Marle
Tomáš Ždánský	Martin Stammicz
Jan Bělský	Daniel Pátek
Pavel Štoček	Jiří König
Jan Šelakovský	František Reinwetter
Tobiáš Čáslavský	
Jiří Josef Jelínek	Správce špitálů:
Matěj Volf	Jan Bělský
	Pavel Libický
Důchodní:	
Václav Antonín Souček	Písař sirotčí:
	Václav Ferdinand Kutnohorský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	Jan Jičínský
Správce peněz skutků milosrdných:	Jakub Hrozen
Jan Řehoř Souček	Jiří Kalivoda
	Jan Klemens
Hospodáři dvora:	Pavel Vondráček
?	Václav Reysik
?	

362

1689	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský
Václav Ježek	
Václav Ferdinand Kutnohorský	Starší obecní:
Tomáš Ždánský	Kašpar Marle
Jan Bělský	Jiří König
Jan Šelakovský	Martin Stammicz
Jiří Josef Jelínek	František Reinwetter
Matěj Volf	Nykodem Kraus
Václav Strnad	Jakub Jelínek
Jan Čijovický	
Daniel Pátek	Správce špitálů:
Václav Antonín Souček	Jan Bělský
	Pavel Libický
Důchodní:	
Václav Antonín Souček	Písař sirotčí:
	Jan Bělský
Slanař:	
?	Kostelníci:
	Jan Jičínský
Správce peněz skutků milosrdných:	Jakub Hrozen
Daniel Pátek	Jiří Kalivoda
	Jan Klemens
Hospodáři dvora:	Pavel Vondráček
?	Václav Reysik
?	

363

1690	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský ³⁶⁴
Tomáš Ždánský	
Václav Strnad	Starší obecní:
Václav Ferdinand Kutnohorský	<i>Kašpar Marle</i>
Václav Antonín Souček	<i>Martin Stammicz</i>
Jiří Josef Jelínek	<i>František Reinwetter</i>
Daniel Pátek ³⁶⁵	<i>Nykodem Kraus</i>
Jan Bělský	<i>Jakub Jelínek</i>
Matěj Volf ³⁶⁶	<i>Jiří König</i>
<i>Jan Šelakovský</i>	
<i>Jan Čijovický</i>	Správce špitálů:
<i>Václav Ježek</i> ³⁶⁷	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

³⁶⁴ SAKAŘ, J. *Dějiny, 2 díl*, s. 54.

³⁶⁵ SOkA Pardubice, AM Pce, kniha trhová (Zelená) č. 57, s. 459-605.

³⁶⁶ SOkA Pce, AM Pce, Radní protokol (1682 – 1691), kniha 51.

³⁶⁷ Texty psané kurzívou jsou pouze pravděpodobná varianta dalších členů samosprávy. Vycházím z předchozích a následujících záznamů o obnově městské rady.

1691	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele	Lukáš Novoveselský ³⁶⁸
Václav Ferdinand Kutnohorský	
Václav Ježek	Starší obecní:
Daniel Pátek	<i>Kašpar Marle</i>
Jan Bělský	<i>Martin Stammicz</i>
Jiří Josef Jelínek	<i>František Reinwetter</i>
Tomáš Ždánský ³⁶⁹	<i>Nykodem Kraus</i>
Jan Čijovický	<i>Jakub Jelínek</i>
Jan Šelakovský ³⁷⁰	<i>Jiří König</i>
<i>Václav Strnad</i>	
<i>Václav Antonín Souček</i>	Správce špitálů:
<i>Jan Daniel Frodle</i> ³⁷¹	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

³⁶⁸ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2 díl, s. 54.

³⁶⁹ SOkA Pardubice, AM Pce, kniha trhová (Zelená) č. 57, s. 494-605.

³⁷⁰ SOkA Pardubice, AM Pardubice, Purkmistrovský úřad, Karton 6, inv. č. 1248, 1250.

³⁷¹ Texty psané kurzívou jsou pouze pravděpodobná varianta dalších členů samosprávy. Vycházím z předchozích a následujících záznamů o obnově městské rady.

1692	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havele ³⁷²	Lukáš Novoveselský ³⁷³
Jan Bělský	
Václav Ferdinand Kutnohorský	Starší obecní:
Václav Antonín Souček	<i>Kašpar Marle</i>
Jiří Josef Jelínek	<i>Martin Stammicz</i>
Jan Daniel Frodle ³⁷⁴	<i>František Reinwetter</i>
<i>Matěj Volf</i>	<i>Nykodem Kraus</i>
<i>Daniel Pátek</i>	<i>Jakub Jelínek</i>
<i>Jan Šelakovský</i>	<i>Jiří König</i>
<i>Tomáš Ždánský</i>	
<i>Jan Čijovický</i>	Správce špitálů:
<i>Václav Strnad</i> ³⁷⁵	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

³⁷² SAKAŘ, J. *Dějiny, 2 díl*, s. 40.

³⁷³ Tamtéž, s. 54.

³⁷⁴ SOkA Pardubice, AM Pce, kniha trhová (Zelená) č. 57, s. 575-597.

³⁷⁵ Texty psané kurzívou jsou pouze pravděpodobná varianta dalších členů samosprávy. Vycházím z předchozích a následujících záznamů o obnově městské rady.

1693	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Antonín Havel	Jiří König
Tomáš Ždánský	
Jiří Josef Jelínek	Starší Obecní:
Lukáš Novoveselský	Kašpar Marle
Matěj Volf	Martin Stammicz
Daniel Pátek	František Reinwetter
Jan Šelakovský	Nykodem Kraus
Václav Ferdinand Kutnohorský	Jakub Jelínek
Václav Antonín Souček	Pavel Bělský
Jan Bělský	
Jan Čijovický	Správce špitálů:
Václav Strnad	František Reinwetter
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Pavel Bělský	Písař sirotčí:
	Jan Čijovický
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Daniel Pátek	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Nykodem Kraus	?
Jan Bartonydes	

376

³⁷⁶ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1694.

1694	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Daniel Frodle	Daniel Pátek
Jan Antonín Havele	
Matěj Volf	Starší obecní:
Jan Bělský	František Reinwetter
Václav Ferdinand Kutnohorský	Kašpar Marle
Jan Čijovický	Nykodem Kraus
Lukáš Veselský	Maxmilián Kučera
Václav Antonín Souček	Pavel Bělský
Martin Stammicz	Rudolf Holub
Václav Josef Staněk	
Václav Antonín Trochopeus	Správce špitálů:
Jiří König	Pavel Bělský
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Pavel Ždanský	Písař sirotčí:
	Václav Josef Staněk
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Václav Antonín Trochopeus	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Jiří Nanka	?
Jan Bartonydes	

377

³⁷⁷ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1694.

1695	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Daniel Frodle	Daniel Pátek
Václav Ferdinand Kutnohorský	
Lukáš Novoveselský	Starší Obecní:
Václav Josef Staněk	František Reinwetter
Václav Antonín Trochopeus	Kašpar Marle
Jan Antonín Havele	Maxmilián Kučera
Matěj Volf	Pavel Bělský
Martin Stammicz	Rudolf Holub
Jan Čijovický	Jiří Nanka
Václav Antonín Souček	
Nykodem Kraus	Správce špitálů:
Jiří König	Pavel Bělský
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Pavel Ždanský	Písař sirotčí:
	Václav Josef Staněk
Slanař:	
František Reinwetter	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Václav Antonín Trochopeus	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Jiří Nanka	?
Jan Bartonydes	

378

³⁷⁸ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1696.

1696	
Konšelé:	Rychtář městský:
Primátor: Jan Daniel Frodle	Samuel Pátek
Jan Antonín Havele	
Martin Hynek Kutnohorský	Starší obecní:
Lukáš Novoveselský	František Reinwetter
Václav Antonín Souček	Kašpar Marle
Václav Josef Staněk	Maxmilián Kučera
Martin Stammicz	Jiří Nanka
Nykodem Kraus	Baltazar Klos
Václav Antonín Trochopeus	Rudolf Holub
Jiří König	
Daniel Pátek	Správce špitálů:
Jan Krištof Fidler	Nykodem Kraus
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Pavel Ždanský	Písař sirotčí:
	Václav Josef Staněk
Slanař:	
František Reinwetter	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Václav Antonín Trochopeus	?
	?
Hospodáři dvora:	?
František Reinwetter	?
Jan Bartonydes	

379

³⁷⁹ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1696.

1697	
Konšelé:	Rychtář městský:
Primátor: Jan Daniel Frodle ³⁸⁰	<i>Samuel Pátek</i>
<i>Lukáš Novoveselský</i>	
<i>Jan Antonín Havele</i>	Starší obecní:
<i>Václav Antonín Trochopeus</i>	<i>František Reinwetter</i>
<i>Nykodem Kraus</i>	<i>Kašpar Marle</i>
<i>Václav Josef Staněk</i>	<i>Maxmilián Kučera</i>
<i>Václav Antonín Souček</i>	<i>Jiří Nanka</i>
<i>Martin Hynek Kutnohorský</i>	<i>Baltazar Klos</i>
<i>Jan König</i>	<i>Rudolf Holub</i>
<i>Daniel Pátek</i>	
<i>Jan Křištof Fidler</i>	Správce špitálů:
<i>Martin Stammicz</i>	<i>Nykodem Kraus</i>
	<i>Václav Hřebíček</i>
Důchodní:	
<i>Pavel Ždánský</i>	Písař sirotčí:
	<i>Václav Josef Staněk</i>
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
<i>Václav Antonín Trochopeus</i>	?
	?
Hospodáři dvora:	?
<i>František Reinwetter</i>	?
<i>Jan Bartonydes³⁸¹</i>	

³⁸⁰ SAKAŘ, J. *Dějiny*, 2 díl, s. 41.

³⁸¹ Texty psané kurzívou jsou pouze pravděpodobná varianta dalších členů samosprávy. Vycházím z předchozích a následujících záznamů o obnově městské rady.

1698	
Konšelé:	Rychtář:
Primátor: Jan Daniel Frodle	Samuel Pátek
Martin Hynek Kutnohorský	
Václav Antonín Trochopeus	Starší Obecní:
Martin Stammicz	František Reinwetter
Daniel Pátek	Kašpar Marle
Jan Antonín Havele	Maxmilián Kučera
Jiří König	Rudolf Holub
Lukáš Novoveselský	Jiří Nanka
Václav Antonín Souček	Baltazar Klos
Václav Josef Staněk	
Nykodem Kraus	Správce špitálů:
Jan Krištof Fidler	Nykodem Kraus
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Pavel Ždanský	Písař sirotčí:
	Václav Josef Staněk
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Václav Antonín Trochopeus	?
	?
Správce dvora:	?
František Reinwetter	?
Jan Bartonydes	

382

³⁸² Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1699.

1699	
Konšelé:	Rychtář městský:
Primátor: Jan Daniel Frodle	Samuel Pátek
Jan Antonín Havele	
Martin Hynek Kutnohorský	Starší obecní:
Václav Josef Staněk	Jan Čermák
Jakub Felix Lysander	Kašpar Marle
Nykodem Kraus	Maxmilián Kučera
Martin Stammicz	Jiří Nanka
Václav Antonín Trochopeus	Baltazar Klos
Jiří König	Jiří Kolářský
Daniel Pátek	
Jan Krištof Fidler	Správce špitálů:
František Reinwetter	Nykodem Kraus
	Václav Hřebíček
Důchodní:	
Jan Hrozen	Písař sirotčí:
	Václav Josef Staněk
Slanař:	
Václav Josef Staněk	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
Martin Hynek Kutnohorský	?
	?
Hospodáři dvora:	?
Jan Bartonydes	?
Jakub Štross	

383

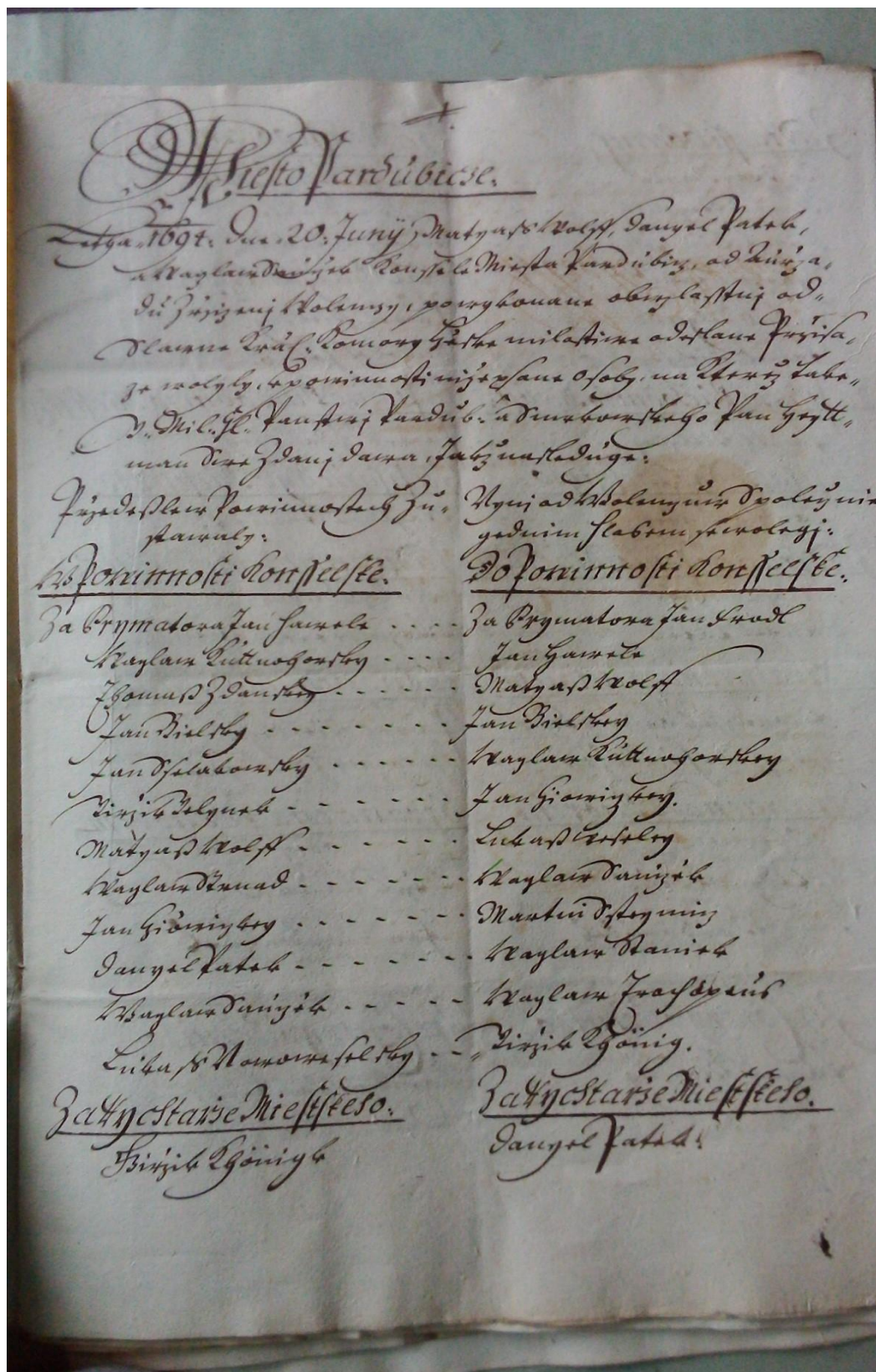
³⁸³ Národní Archív, Nová Manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1679 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1699.

1700	
Konšelé:	Rychtář městský:
Primátor: Jan Daniel Frodle	<i>Samuel Pátek</i>
Daniel Pátek ³⁸⁴	
<i>Václav Josef Staněk</i>	Starší obecní:
<i>Václav Antonín Trochopeus</i>	<i>Jan Čermák</i>
<i>Martin Hynek Kutnohorský</i>	<i>Kašpar Marle</i>
<i>Martin Stammicz</i>	<i>Maxmilián Kučera</i>
<i>František Reinwetter</i>	<i>Jiří Nanka</i>
<i>Jiří König</i>	<i>Baltazar Klos</i>
<i>Jan Antonín Havele</i>	<i>Jiří Kolářský</i>
<i>Jan Křištof Fidler</i>	
<i>Nykodem Kraus</i>	Správce špitálů:
<i>Jakub Felix Lysander</i> ³⁸⁵	?
	?
Důchodní:	
?	Písař sirotčí:
	?
Slanař:	
?	Kostelníci:
	?
Správce peněz skutků milosrdných:	?
?	?
	?
Hospodáři dvora:	?
?	?
?	

³⁸⁴ SOKA Pardubice, AM Pce, kniha trhová (Zelená) č. 57, s. 542.

³⁸⁵ Texty psané kurzívou jsou pouze pravděpodobná varianta dalších členů samosprávy. Vycházím z předchozích a následujících záznamů o obnově městské rady.

Obrazové přílohy

Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1694

<u>Zadvarssi obecni:</u>	<u>Zadvarssi obecni:</u>
Kaspian Marla	Kaspian Marla
Martin Dymy	Martin Dymy
Kuanz Dymy	Kuanz Dymy
Mghodym Dymy	Mghodym Dymy
Jakub Dymy	Jakub Dymy
Janez Dymy	Janez Dymy
<u>Za pisarze Pucodni so Miestst:</u>	<u>Za pisarze Pucodni so Miestst:</u>
Janez Dymy	Janez Dymy
<u>Za pisarze Dyr. Mieststysso.</u>	<u>Za pisarze Dyr. Mieststysso.</u>
Janez Dymy	Janez Dymy
<u>Za prarose ferics diktura.</u>	<u>Za prarose ferics diktura.</u>
Milof Dymy	Milof Dymy
Janez Dymy	Janez Dymy
<u>Za prarose nad spitalem.</u>	<u>Za prarose nad spitalem.</u>
Kuanz Dymy	Kuanz Dymy
Mghodym Dymy	Mghodym Dymy
<u>Sprarocetta de Proem</u>	<u>Sprarocetta de Proem</u>
Obyvini	Obyvini:
Mghodym Dymy	Mghodym Dymy
Janez Dymy	Janez Dymy
<u>Za Contrybucni so.</u>	<u>Za Contrybucni so.</u>
Janez Dymy	Janez Dymy

Národní Archív, nová manipulace, karton 628, sig. P9/24, 1653 - 1703, obnovení úřadu konšelského 1694

Resumé

This bachelor thesis was intended to introduce and reconstruct the staff composition of the congregational corps and the secondary authorities of the city government. However, in the years 1670 - 1700, we have only five restorations in the Pardubice State Archives of Pardubice in the part of the archive of the city of Pardubice, under the purkmistrian office in the 4th carton. However, if we look at other sources concerning some sort of city council, we may encounter further restorations. In the city council manual we can find renovate from year 1681, which is not saved in the carton of the purkmist's office. When I was visiting the National Archives Branch in Prague, in addition to these six restorations, came across another eight restorations, so the city council restored a total of fourteen times during these thirty-one years. Years that do not include these restorations, I have been supplemented by city books, market books, and charters, which informing about requests or complaints about their surroundings and it was sent to the then bourgeois. Although only 14 reconstructions are recorded in the archives, almost every year the council has changed in a small number of members, predominantly in the capacity of older municipalities. This issue can be explained in several ways, either the burgher was ill and had to be replaced, another possible cause was death, or simply between 1670 and 1700, the council restored several times, but these records have not survived or are hidden in other materials.

The process of the ceremony is reconstructed, as I mentioned in the text, from two types of sources, from the records of the election administrators, which indicate the process of the reconstruction of the city council and the official documents which were sent to the Czech Chamber for approval. These documents point to how the actual renewal in Pardubice was carried out in the 17th century, who had which powers and the order in which the election took place.

All persons in the position of consuls, elderly municipalities or rectors were able to find information in the form of housing, relatives, wife or wives and professions. Except for two cases, we know at least some of this information that is written in the fifth chapter of the medallions. The bourgeoisie also had a lot of marriages between them, when congresses or other officials married their sisters or daughters to one of their colleagues so that their word

would be more important in the city council. In addition, two family members were also counted in one council, which was considered forbidden.